

Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska 48
1000 Ljubljana

DODATEK ZA PRESOJO SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV NA VAROVANA OBMOČJA

za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti II

maj 2022,
dopolnitev, avgust 2022
dopolnitev september 2022

DODATEK ZA PRESOJO SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV IZVEDBE PLANOV NA VAROVANA OBMOČJA

maj 2022
dopolnitev, avgust 2022
dopolnitev, september 2022

Naročnik:	Ministrstvo za okolje in prostor Dunajska 48 1000 Ljubljana
Ime dokumenta:	Dodatek za presojo sprejemljivosti vplivov na varovana območja za okoljsko poročilo za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti
Izdelovalec:	IPSUM, okoljske investicije, d.o.o. Ljubljanska 72 1230 Domžale
Številka projekta:	405/22
Vodja projekta:	Tanja Sunčič, univ. dipl. biol.
Podpis in žig:	
Sodelovali:	<u>Ipsum d.o.o.</u> Nataša Zupančič, univ. dipl. biol. Ivo Kejžar, univ. dipl. inž. kem. (IZS TK-0582) Aleksander Jenko, univ. dipl. inž. gozd. Branko Štrekelj, univ. dipl. inž. grad., IZS, G-0953
Ključne besede:	varovana območja (Natura 2000 območja, zavarovana območja), kvalifikacijske vrste, habitatni tipi, vplivi, omilitveni ukrepi,

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	5
2. IME IN KRATEK OPIS NAČRTA	6
2.1 OSNOVNI PODATKI O NZPO II	6
2.2 NAMEN, DOLOČITEV IN SESTAVA UKREPOV NZPO II.....	7
2.2.1 Predstavitev 20 protipoplavnih ukrepov	12
2.2.2 Poročilo o izvajanju negradbenih in gradbenih protipoplavnih ukrepov iz Načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti 2017-2021.....	16
2.3 PREDVIDENO ČASOVNO OBDOBJE IZVAJANJA PLANA.....	21
2.4 POTREBE PO NARAVNIH VIRIH, PREDVIDENE EMISIJE, ODPADKI IN ODPADNE VODE TER RAVNANJE Z NJIMI	21
2.5 UVRSITEV POSEGOV PO PRAVILNIKU O PRESOJI SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV IZVEDBE PLANA V NARAVO NA VAROVANA OBMOČJA	22
3. PODATKI O VAROVANIH OBMOČJIH	25
3.1 PRIKAZ VARSTVENIH, VAROVANIH, ZAVAROVANIH, DEGRADIRANIH IN DRUGIH OBMOČIJ	25
3.1.1 Natura 2000 območja	25
3.1.2 Zavarovana območja.....	26
3.2 POVZETEK PRAVNIH REŽIMOV NA VAROVANIH OBMOČJIH ALI NJIHOVIH DELIH, PODATKI O PRIDOBITVI PRVIH MNENJ.....	26
3.2.1 Pravni režimi.....	26
3.2.2 Podatki o pridobitvi naravovarstvenih smernic in stopnja upoštevanja v planu.....	29
3.3 PRIKAZ OBMOČIJ DEJANSKE RABE	29
3.4 VRSTE IN HABITATNI TIPI ZA KATERE SO VAROVANA OBMOČJA DOLOČENA	29
3.5 NAČRTI ZA UPRAVLJANJE VAROVANIH OBMOČIJ IN USMERITVE, KI IZHAJAJO IZ NJIH	29
3.6 OPIS OBSTOJEČEGA IZHODIŠČNEGA STANJA OBMOČJA.....	30
3.6.1 Natura 2000 območja	30
3.7 KLJUČNE ZNAČILNOSTI KVALIFIKACIJSKIH VRST NA OBRAVNAVANIH OBMOČJIH	32
3.8 PODATKI O SEZONSKIH VPLIVIH NARAVNIH MOTENJ NA KJUČNE HABITATE ALI VRSTE NA OBMOČJU	33
3.8.1 Poplave.....	33
4. METODE PRESOJE VPLIVOV NA NARAVO	35
5. PODATKI O UGOTOVLJENIH VPLIVIH NAČRTA IN NJIHOVI PRESOJI	37
5.1 DOLOČEVANJE IN UPOŠTEVANJE POPLAVNIH OBMOČIJ (U1).....	37
5.2 IDENTIFIKACIJA, VZPOSTAVITEV IN OHRANITEV RAZLIVNIH POVRŠIN VISOKIH VODA (U2).....	38
5.3 PRILAGODITEV RABE ZEMLJIŠČ V POREČJIH (U3)	38
5.4 IZVAJANJE HIDROLOŠKEGA IN METEOROLOŠKEGA MONITORINGA (U4)	39
5.5 VZPOSTAVITEV IN VODENJE EVIDENC S PODROČJA POPLAVNE OGROŽENOSTI (U5)	39
5.6 IZOBRAŽEVANJE IN OZAVEŠČANJE O POPLAVNI OGROŽENOSTI (U6).....	39
5.7 NAČRTOVANJE IN GRADNJA GRADBENIH PROTIPOPLAVNIH UKREPOV (U7)	39
5.8 IZVAJANJE INDIVIDUALNIH (SAMOZAŠČITNIH) PROTIPOPLAVNIH UKREPOV (U8).....	41
5.9 REDNO PREVERJANJE UČINKOVITOSTI OBSTOJEČIH (GRADBENIH) PROTIPOPLAVNIH UREDITEV (U9)	41
5.10 REDNO VZDRŽEVANJE VODOTOKOV, VODNIH OBJEKTOV TER VODNIH IN PRIOBALNIH ZEMLJIŠČ (U10).....	41
5.11 IZVAJANJE REČNEGA NADZORA (U11)	42
5.12 PROTIPOPLAVNO UPRAVLJANJE VODNIH OBJEKTOV (U12)	42
5.13 ZAGOTAVLJANJE FINANČNIH RESURSOV ZA IZVAJANJE GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE UREJANJA VODA (U13)	42
5.14 PRIPRAVA NAČRTOV ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POPLAVAH (U14)	43
5.15 NAPOVEDOVANJE POPLAV (U15).....	43
5.16 OPOZARJANJE V PRIMERU POPLAV (U16)	43
5.17 INTERVENTNO UKREPANJE OB POPLAVAH (U17).....	43
5.18 OCENJEVANJE ŠKODE IN IZVAJANJE SANACIJ PO POPLAVAH (U18)	43

5.19 DOKUMENTIRANJE IN ANALIZA POPLAVNIH DOGODKOV (U19)	44
5.20 SISTEMSKI, NORMATIVNI, FINANČNI IN DRUGI UKREPI (U20).....	44
5.21 SKUPNA OCENA VPLIVA UKREPOV NZPO II	44
5.22 OMILITVENI UKREPI	46
5.23 ALTERNATIVNE REŠITVE	49
5.24 NAVEDBA MOREBITNIH NAČRTOVANIH ALI OBRAVNAVANIH POBUD ZA OHRANJANJE NARAVE.....	51
6. PODLAGE ZA IZDELAVO DODATKA ZA PRESOJO SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV NA VAROVANA OBMOČJA.....	52
6.1 ZAKONODAJA	52
6.2 VIRI	53

Tabele

Tabela 1: 86 območij pomembnega vpliva poplav in na podlagi tega določenih 18 porečij	8
Tabela 2: Opis 20 protipoplavnih ukrepov	12
Tabela 3: Uvrstitev posegov po Pravilniku o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov v naravo na varovana območja iz Priloge 2	22
Tabela 4: Habitatni tipi vezani na celinske vode	30
Tabela 5: Lestvica velikostnih razredov vplivov izvedbe planov na varovana območja	35
Tabela 6: Potencialen vpliv ukrepov NZPO II na naravo	35
Tabela 7: Razvrstitev potencialnih vplivov	36
Tabela 8: Ocena velikosti vpliva ukrepov NZPO II	44
Tabela 9: Pregled možnih vplivov ukrepov NZPO II na ključne skupine živalskih in rastlinskih vrst in habitatnih tipov	45

Slike

Slika 1: Območje izvajanja Načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti za obdobje 2022-2027.....	7
Slika 2: Nabor protipoplavnih ukrepov (ukrepi U1-U20) in njihova uvrstitev v cikel obvladovanja poplavne ogroženosti (preprečevanje, zavedanje, pripravljenost in obnova).....	11

1. UVOD

Dodatek za presojo sprejemljivosti vplivov na varovana območja za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti II je bil izdelan kot dodatek k Okoljskemu poročilu za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti II (v nadaljevanju Okoljsko poročilo).

NZPO II je strateški dokument, ki obravnava obvladovanje poplavne ogroženosti kot pomemben segment upravljanja z vodami v Republiki Sloveniji. Glede na cilje upravljanja z vodami v skladu z Zakonom o vodah (ZV-1) (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20) ima načrt lahko verjetno pozitivne učinke na zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje in uravnavanje vodnih količin, doseganje dobrega stanja voda in spodbujanje trajnostne rabe voda.

Na podlagi Odločbe Ministrstva za okolje in prostor št. 35409-465/2021-2550-9 z dne 24.12.2021 je v postopku priprave Načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti potrebno izvesti celovito presojo vplivov na okolje (CPVO). V okviru postopka CPVO se izvede tudi presoja sprejemljivosti na varovana območja narave.

2. IME IN KRATEK OPIS NAČRTA

Ime presojanega plana je Načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti 2022-2027 (v nadaljevanju NZPO II).

Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti za obdobje od 2022 do 2027 predstavlja drugi načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti oz. posodobitev in nadgradnjo prvega načrta iz leta 2017.

V zadnjih cca. 30 letih so poplavni dogodki v Sloveniji povzročili za cca 2100 milijonov evrov škode, od tega samo v zadnjih 10 letih cca 1000 milijonov evrov škode. Samo v zadnjih 10 letih (obdobje 2010-2019) pa so večji poplavni dogodki v letih 2010, 2012, 2014, 2016, 2017, 2018 in 2019 v Sloveniji povzročili za cca. 1100 mio EUR škode. Obvladovanje poplavne ogroženosti je izredno pomemben del upravljanja z vodami, ki ga vsaj delno določata t.i. poplavna direktiva (Direktiva 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23.10.2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti).

Poplavna direktiva predstavlja dokument, s katerim se znotraj Evropske skupnosti postavlja skupen okvir za oceno in obvladovanje poplavne ogroženosti s ciljem zmanjševanja škodljivih posledic poplav na zdravje ljudi, okolje, kulturno dediščino in gospodarske dejavnosti. V slovenski pravni red je že prenesena z naslednjimi predpisi:

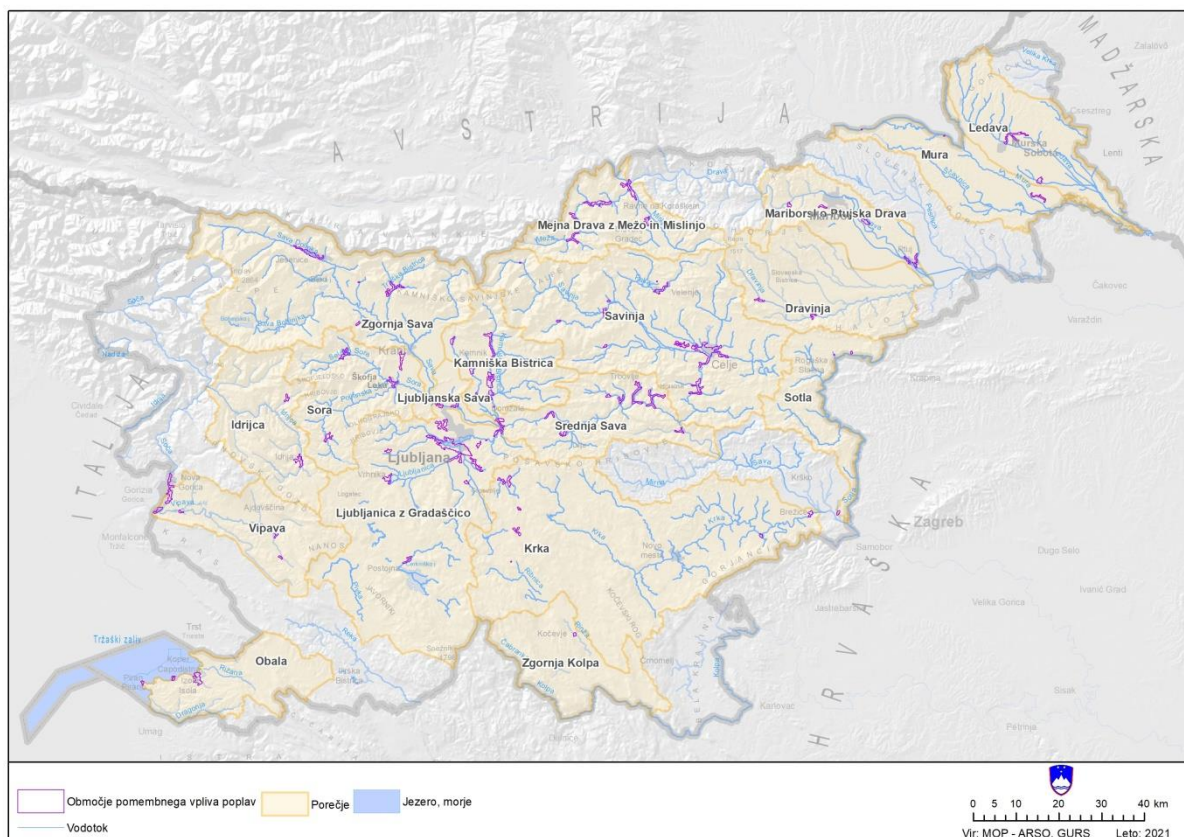
- Zakon o vodah (ZV-1) (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20)
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08, 49/20)
- Uredba o vsebini in načinu priprave podrobnejšega načrta zmanjševanja ogroženosti pred poplavami (Ur. l. RS, št. 7/10).
- Pravilnik o metodologiji za določanje območij, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, ter o načinu razvrščanja zemljišč v razrede ogroženosti (Ur. l. RS, št. 60/07)

Poplavna direktiva določa aktivnosti, ki jih morajo države članice izvajati za učinkovito obvladovanje poplavne ogroženosti v okviru nacionalnih in čezmejnih porečij. Na podlagi **predhodne ocene poplavne ogroženosti** so določena **območja pomembnega vpliva poplav**. Na teh območjih lahko v primeru poplav pride do večjih škodljivih posledic za zdravje ljudi, gospodarstva, kulturne dediščine in okolja. Za ta območja se pripravi karte poplavne nevarnosti in karte poplavne ogroženosti, v katerih se detajlno opredeli vire in stopnjo poplavne nevarnosti in evidentirana škoda, do katere lahko pride ob nastopu ekstremnih poplavnih dogodkov. Z namenom zmanjšanja ali obvladovanja poplavne ogroženosti na teh območjih se pripravi **načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti**.

2.1 Osnovni podatki o NZPO II

Ime programa:	Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti 2022-2027 (NZPO SI II)
Cilji načrta:	Zmanjševanje škodljivih posledic poplav za zdravje ljudi, gospodarstvo, kulturno dediščino in okolje.

Območje izvajanja:	Republika Slovenija
Področje izvajanja	Obvladovanje poplavne ogroženosti Slovenije in urejanje voda
Odgovornost:	Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za vode in investicije
Postopek odločanja:	načrt sprejme vlada RS z Uredbo
Obdobje načrtovanja:	2022-2027

Slika 1: Območje izvajanja Načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti za obdobje 2022-2027 (vir: NZPO II, 2022)

2.2 Namen, določitev in sestava ukrepov NZPO II

Spodnje poglavje je povzeto po Načrtu zmanjševanja poplavne ogroženosti 2022-2027 (NZPO SI II, marec 2022).

Osnova za Načrt za zmanjševanja poplavne ogroženosti je **Predhodna ocena poplavne ogroženosti**, vključno s kartami poplavne nevarnosti in kartami poplavne ogroženosti na območjih pomembnega vpliva poplav.

Prva Predhodna ocena poplavne ogroženosti RS je bila pripravljena in javno objavljena 22.12.2011. Z drugo Predhodno oceno poplavne ogroženosti, ki je bila sprejeta junija 2019 in predstavlja posodobitev prve ocene, je bilo izdelano predvsem naslednje:

- razvrstitev vseh identificiranih potencialno poplavno ogroženih območij v Sloveniji glede na kriterije poplavne ogroženosti:
 - zdravja ljudi ;

- gospodarske dejavnosti ;
 - kulturna dediščina ;
 - okolje ;
 - socialna infrastruktura in
 - gospodarska javna infrastruktura .
- prikaz oz. navedba poplavnih dogodkov, ki so se v Sloveniji zgodili pred 2019, in njihovih škodljivih posledic

Po javni razpravi so bila v Sloveniji identificirana območja pomembnega vpliva poplav. Kot takih je bilo v Sloveniji določenih 86 območij. Pri tem je bilo ključno tudi upoštevanje vpliva podnebnih sprememb.

Za območja pomembnega vpliva poplav je (bilo) treba izdelati karte poplavne nevarnosti za tri scenarije nastopa poplavnega dogodka (scenarij majhne verjetnosti oz. 500-letne poplave, scenarij srednje verjetnosti oz. 100-letne poplave in scenarij velike verjetnosti oz. 10-letne poplave).

Prav tako je (bilo) treba za vsak scenarij izdelati karte poplavne ogroženosti, na katerih se za vsak scenarij prikaže:

- okvirno število prebivalcev, ki jih lahko prizadene poplava,
- vrste gospodarskih dejavnosti na območju, ki jih lahko prizadene poplava,
- potencialno pomembne vire onesnaženja, ki lahko v primeru poplav povzročijo nenamerno onesnaženje, in območja s posebnimi zahtevami (npr. NATURA 2000 območja) ki jih lahko prizadene poplava, in
- druge pomembne podatke, kot na primer navedba območij, kjer lahko pride do poplav z visoko vsebnostjo toka sedimenta ali naplavin, podatke o drugih večjih virih onesnaževanja ter podatke o kulturni dediščini.

Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti temelji na dejstvu, da je treba v okviru porečij z ukrepanjem nasloviti poplavno ogroženost na identificiranih 86 območjih pomembnega vpliva poplav. V Sloveniji so bila tako območja pomembnega vpliva poplav logično in na podlagi upoštevanja predvsem različnih nivojev delitev Slovenije na (pod)porečja grupirana v 18 porečij. Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti tako predstavlja skupek ukrepov za teh 18 porečij, ki vključujejo vseh 86 identificiranih območij pomembnega vpliva poplav (tabela spodaj).

Tabela 1: 86 območij pomembnega vpliva poplav in na podlagi tega določenih 18 porečij

POREČJA NA PODLAGI OPVP	OPVP
POVODJE DONAVE	
- ZGORNJA SAVA	- Tržič - Kropa - Begunje na Gorenjskem - Jesenice
- SORA	- Železniki - Škofja Loka - Bitnje – Žabnica - Žiri
- LJUBLJANSKA SAVA	- Zalog-Podgrad-Videm - Medvode-Tacen - Gameljne
- LJUBLJANICA Z GRADAŠČICO	- Ljubljana - jug - Dobrova

Dodatek za Okoljsko poročilo za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti II

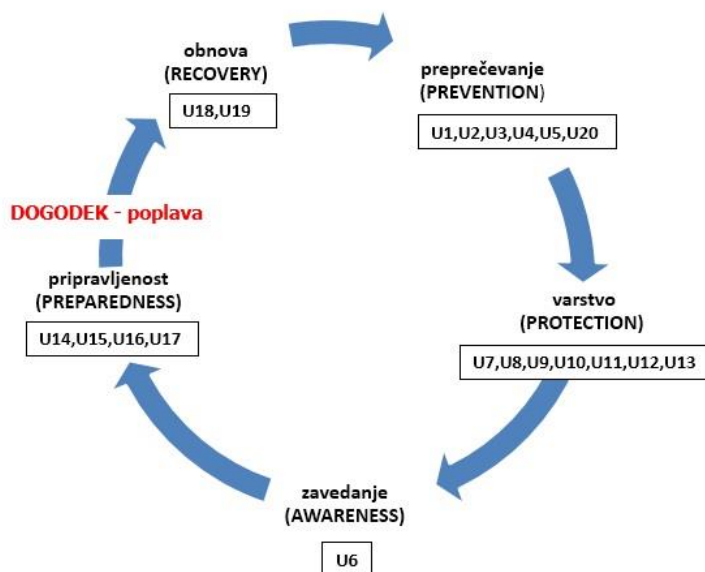
	<ul style="list-style-type: none"> - Lavrica - Škofljica - Ljubljana-Dravljje - Ljubljana-Podutik - Ljubljana-Bizovik - Vrhnika - Horjul - Cerknica - Ig - Vevče - papirnica
- KAMNIŠKA BISTRICA	<ul style="list-style-type: none"> - Stahovica-Kamnik - Komenda-Moste-Suhadole - Domžale - Nožice - Jarše - Radomlje - Trzin - Cerklje na Gorenjskem - Ihan - farme
- SREDNJA SAVA	<ul style="list-style-type: none"> - Hrastnik - Trbovlje - Kresnice - Zagorje ob Savi - Litija - Kisovec - Radeče
- SAVINJA	<ul style="list-style-type: none"> - Celje - Laško - Nazarje - Vransko - Gornji Grad - Mozirje - Žalec - Velenje - Solčava - Hrastovec – skladišče razstrelitev
- KRKA	<ul style="list-style-type: none"> - Krška vas - Kostanjevica na Krki - Grosuplje - Grosuplje-zahod - Dobropolje - Račna - Ortnek - skladišče blagovnih rezerv
- SOTLA	<ul style="list-style-type: none"> - Rogaška Slatina - Rogatec - Mihalovec
- ZGORNJA KOLPA	<ul style="list-style-type: none"> - Kočevje
- MEJNA DRAVA Z MEŽO IN MISLINJO	<ul style="list-style-type: none"> - Prevalje-Ravne na Koroškem - Dravograd - Črna na Koroškem-Žerjav - Slovenj Gradec - Mežica
- MARIBORSKO - PTUJSKA DRAVA	<ul style="list-style-type: none"> - Ruše - Spodnji Duplek - Ptuj-Center - Ptuj - Rogoznica - Maribor - Radvanje
- DRAVINJA	<ul style="list-style-type: none"> - Slovenske Konjice

	- Poljčane
- SLOVENSKA MURA	- Sladki Vrh - tovarna papirja - Gornja Radgona - Bistrica
- LEDAVA	- Odranci - Murska Sobota
POVODJE JADRANSKEGA MORJA	
- IDRIJCA	- Idrija - Cerkno
- VIPAVA	- Podnanos - Vipava - Miren - Nova Gorica - Vrtojba-Šempeter pri Novi Gorici - Renče
- OBALA	- Koper - Izola - Piran

Za vsako izmed 18 porečij je bil tako poleg drugih vsebin, ki so zahtevane s predpisi (opis, povezave na karte poplavne nevarnosti in karte poplavne ogroženosti, cilji, opis sodelovanja z javnostjo, prikaz bilateralnega in multilateralnega usklajevanja v primeru mednarodnih porečij, ki si jih delimo s sosednjimi državami itd.), pripravljen predvsem povzetek nabora protipoplavnih ukrepov, ki jih je treba izvajati za doseganje ciljev zmanjševanja ugotovljene ogroženosti na posameznem porečju. Za vsakega izmed 20 ukrepov na vsakem izmed 18 porečij so bila tako opredeljena njegova stopnja prioritetenosti (visoka, srednja ali nizka), opis ali je ukrep že v izvajanju in njegov (potencialni) izvajalec.

20 protipoplavnih ukrepov je razvrščenih v 5 korakov cikla obvladanje poplavne ogroženosti:

- Preprečevanje (aktivnosti za zmanjšanje poplavne nevarnosti, spodbujanje ustrezne rabe zemljišč, gospodarjenja s kmetijskimi zemljišči in gospodarjenja z gozdovi)
- Varstvo (aktivnosti za zmanjšanje verjetnosti poplav oziroma zmanjšanje vpliva poplav na določeni lokaciji in povečevanje odpornosti na poplave)
- Zavedanje (informiranje prebivalcev o poplavni nevarnosti in ustreznem ukrepanju ob pojavu poplave)
- Pripravljenost (aktivnosti v primeru poplave)
- Obnova (čim prejšnja vzpostavitev stanja pred izrednim dogodkom, izvedba analize in upoštevanje novih spoznanj)

Slika 2: Nabor protipoplavnih ukrepov (ukrepi U1-U20) in njihova uvrstitev v cikel obvladovanja poplavne ogroženosti (preprečevanje, zavedanje, pripravljenost in obnova)
(vir: NZPO II, 2022)

20 PROTIPOPLAVNIH UKREPOV:

- U1** Določevanje in upoštevanje poplavnih območij
- U2** Identifikacija, vzpostavitev in ohranitev razlivnih površin visokih voda
- U3** Prilagoditev rabe zemljišč v porečjih
- U4** Izvajanje hidrološkega in meteorološkega monitoringa
- U5** Vzpostavitev in vodenje evidenc s področja poplavne ogroženosti
- U6** Izobraževanje in ozaveščanje o poplavni ogroženosti
- U7** Načrtovanje in gradnja gradbenih protipoplavnih ukrepov
- U8** Izvajanje individualnih (samozaščitnih) protipoplavnih ukrepov
- U9** Redno preverjanje učinkovitosti obstoječih (gradbenih) protipoplavnih ureditev
- U10** Redno vzdrževanje vodotokov, vodnih objektov ter vodnih in priobalnih zemljišč
- U11** Izvajanje rečnega nadzora
- U12** Protipoplavno upravljanje vodnih objektov
- U13** Zagotavljanje finančnih resursov za izvajanje gospodarske javne službe urejanja voda
- U14** Priprava načrtov zaščite in reševanja ob poplavah
- U15** Napovedovanje poplav
- U16** Opozarjanje v primeru poplav
- U17** Interventno ukrepanje ob poplavah
- U18** Ocenjevanje škode in izvajanje sanacij po poplavah
- U19** Dokumentiranje in analiza poplavnih dogodkov
- U20** Sistemski, normativni, finančni in drugi ukrepi

Ukrepi so, glede na njihov odnos s cilji EU vodne direktive, razvrščeni v tri skupine:

- protipoplavni ukrepi, ki podpirajo cilje EU vodne direktive (**sinergija**),
- protipoplavni ukrepi, ki lahko v okviru detajlnega izvajanja povzročijo ciljno navzkrižje z EU vodno direktivo (**potencialen konflikt**) in zahtevajo presojo od primera do primera,

- protipoplavni ukrepi, ki niso pomembni za doseganje ciljev EU vodne direktive (**irelevantno**)

NZPO II informativno prikazuje gradbene protipoplavne projekte v Prilogi C. Prav vsi gradbeni protipoplavni projekti so na prav vseh mestih v NZPO II označeni kot informativni in predstavljajo zgolj pregled gradbenih protipoplavnih projektov v različnih (sedmih) fazah po Sloveniji. Uvrstitev posameznega projekta v informativni nabor gradbenih protipoplavnih projektov v NZPO II ne pomeni prav nobenega odpustka posameznemu projektu z vidika morebiti potrebnih presoj na okolje ali naravo v skladu s predpisi s teh področij.

Z aktivnim sodelovanjem slovenskih ekspertov pri pripravi savskega in donavskega načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti v okviru Mednarodne komisije za porečje Save (ISRBC) in Mednarodne komisije za zaščito reke Donave (ICPDR) se je usklajevalo in povezovalo vsebine iz slovenskega Načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti in načrtov poplavne ogroženosti v okviru obeh večjih, multilateranih porečij rek Save in Donave.

Izvajanje EU poplavne direktive v Republiki Sloveniji je potekalo na zelo transparenten in javen način z rednimi objavami vseh ključnih gradiv iz posameznih korakov (predhodna ocena poplavne ogroženosti, določitev območij pomembnega vpliva poplav, karte poplavne nevarnosti in karte poplavne ogroženosti, priprava načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti).

2.2.1 Predstavitev 20 protipoplavnih ukrepov

Tabela 2: Opis 20 protipoplavnih ukrepov

UKREP	PREDSTAVITEV PROTIPOPLAVNEGA UKREPA
U1	<p>Določevanje in upoštevanje poplavnih območij: Direkcija RS za vode kot nosilec urejanja prostora za področje upravljanja z vodami (ki vključuje tudi področje obvladovanja poplavne ogroženosti) v postopkih priprave državnih prostorskih aktov (DPN), občinskih prostorskih aktov (OPN in OPPN) in projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja (PGD) aktivno izvaja ukrep U1 in sicer v obliki omejevanja oz. preprečevanja vnosa novega škodnega potenciala na obstoječa poplavna območja.</p> <p>Omejitve in pogoji za potencialne nove posege na obstoječa poplavna območja in izvajanje dejavnosti na letih so predpisani z ZV-1 in predvsem z Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08), medtem ko je metodologija določanja in razvrščanja poplavnih območij v razrede poplavne nevarnosti (ki predstavljajo ključno informacijo za določitev protipoplavnih omilitvenih ukrepov) določena s Pravilnikom o metodologiji za določanje območij, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, ter o načinu razvrščanja zemljišč v razrede ogroženosti (Ur. l. RS, št. 60/07)</p> <p>Na Atlasu voda v okviru portala eVode je vzpostavljena tudi t.i. Integralna karta razredov poplavne nevarnosti (iKRPN Si), v okviru katere je mogoč vpogled v razrede poplavne nevarnosti iz obstoječih poplavnih študij. iKRPN Si se dopolnjuje in posodablja dvakrat letno na podlagi najnovejših izdelanih študij.</p>
U2	<p>Identifikacija, vzpostavitev in ohranitev razlivnih površin visokih voda: Protipoplavni ukrep se izvaja tako na nivoju cele države (sodelovanje v projektu FramWat) kot tudi na posamičnih območjih oz. porečjih Republike Slovenije.</p> <p>DRSV v postopkih sprejemanja občinskih prostorskih načrtov v sodelovanju z občinami identificira, vzpostavi in štiti različne površine visokih voda in sodeluje pri določanju pogojev na teh območjih. DRSV, kot nosilec urejanja prostora za področje upravljanja z vodami, ki vključuje tudi področje obvladovanja poplavne ogroženosti v postopkih priprave prostorskih aktov (DPN, OPN in OPPN) in dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja, aktivno izvaja omejevanje oz. preprečevanje vnosa novega škodnega potenciala na obstoječa poplavna območja. Območja zaščite razlivnih površin poplavnih voda, sestavljena iz delov ali celotnih enot urejanja prostora, se določajo v OPN odlokih (npr. OPN na porečju Ljubljanice z Gradaščico,</p>

Dodatek za Okoljsko poročilo za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti II

UKREP	PREDSTAVITEV PROTIPOPLAVNEGA UKREPA
	<p>OPN na porečju Krke). V teh primerih se zunanja meja območja opredeli tudi v grafični prilogi prikaza stanja prostora. Pogoje in omejitve, ki jih je za poseganje v območje zaščite razlivnih površin voda potrebno upoštevati, v OPN določa člen v zvezi s poplavnimi območji.</p> <p>DRSV je kot pridruženi partner sodelovala pri mednarodnem projektu FramWat . Glavni namen projekta je bil zasnova sistema podpore odločanju za vzpostavitev malih naravnih retenzijskih površin za potrebe zmanjševanja poplavne ogroženosti.</p>
U3	<p>Prilagoditev rabe zemljišč v porečjih: Spremembe dejanske rabe zemljišč lahko v določenih primerih spremenijo geografske in hidrološke lastnosti porečja in tako vplivajo na dinamiko porazdelitve odtoka (površinski, podpovršinski, bazični) znotraj porečja. S ciljem zmanjševanja poplavne nevarnosti (in z njo pogosto povezanih procesov kot so erozija ali plazenje zemljine ali snega) je treba dolgoročno na prispevnih območjih, ki so visoko poplavno ogrožena, izvesti tudi makro ali mikro prilagoditve v smislu rabe zemljišč, ki znižujejo konice visokih voda ali na drug način pozitivno vplivajo na zmanjševanje poplavne ogroženosti.</p>
U4	<p>Izvajanje hidrološkega in meteorološkega monitoringa: Podatki hidrološkega in meteorološkega monitoringa so na področju obvladovanja poplavne ogroženosti ključni predvsem z vidika določanja in podrobnega kartiranja poplavnih območij, načrtovanja gradbenih protipoplavnih ukrepov, napovedovanja poplav, opozarjanja pred poplavami, interventnega ukrepanja, priprave načrtov zaščite in reševanja ter dokumentiranja in analiziranja poplavnih dogodkov. Z naraščanjem uporabe modernih tehnologij tudi na področju obvladovanja poplavne ogroženosti je ključno, da se zagotovijo pogoji za čim bolj avtomatiziran in v skupen informacijski sistem povezan hidrološki in meteorološki monitoring v obliki avtomatskih monitoring postaj na pravih oz. ustreznih lokacijah. Bolj gosta mreža ustrezno lociranih avtomatskih monitoring postaj pride do izraza predvsem v času pred in med poplavnim dogodkom. Tako kot vsaka infrastruktura pa tudi postaje rednega hidrološkega in meteorološkega monitoringa zahtevajo tudi ustrezno in zadostno redno in investicijsko vzdrževanje.</p>
U5	<p>Vzpostavitev in vodenje evidenc s področja poplavne ogroženosti: Vodni kataster, ob vodni knjigi ključna evidenca s področja upravljanja z vodami, je vzpostavljen in javno objavljen v okviru spletnega portala eVode. V okviru vodnega katastra se vodi številne evidences, ki so vezane na obvladovanje poplavne ogroženosti, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - območja pomembnega vpliva poplav; - integralna karta poplavne nevarnosti (iKPN Si); - integralna karta globin pri 100-letni poplavi (iKG100 Si); - integralna karta razredov poplavne nevarnosti (iKRPN Si); - evidenca dosegov poplavnih dogodkov. <p>V okviru spletnega portala eVode je vzpostavljen tudi spletni prikazovalnik Atlas voda, ki grafično prikazuje vse te evidences s področja upravljanja z vodami oz. konkretnije tudi že vzpostavljene evidences s področja obvladovanja poplavne ogroženosti.</p> <p>Medtem ko so številne evidences s področja obvladovanja poplavne ogroženosti že vzpostavljene v okviru vodnega katastra, pa je treba vzpostaviti še dodatne in nove evidences s tega področja (npr. evidenca prečnih in vzdolžnih profilov vodotokov za bolj učinkovito hidravlično modeliranje ...) in nekatere obstoječe evidences nadgraditi.</p>
U6	<p>Izobraževanje in ozaveščanje o poplavni ogroženosti: Poplavno ogrožene subjekte je treba izobraziti in ozaveščati o poplavni ogroženosti in predvsem kako postopati čim bolj samozaščitno v času po napovedi poplave, med poplavo in po poplavi. Predvsem velik poudarek je treba dati izobraževanju najmlajših (otrok, mladostnikov), najbolj ranljivih (starostniki, negibni itd.), invalidov in oseb s posebnimi potrebami. Ukrep U6 je potrebno izvajati kontinuirano.</p>
U7	<p>Načrtovanje in gradnja gradbenih protipoplavnih ukrepov: Ne glede na visoko število možnih negradbenih protipoplavnih ukrepov pa se še zmeraj najbolj konkretno zmanjša obstoječa poplavna ogroženost z izvedbo (preventivnih) gradbenih protipoplavnih ukrepov (npr. visokovodnih nasipov ali zidov, gradnja suhih ali mokrih zadrževalnikov, regulacije, itd.), vendar je treba v primeru razvoja teh ukrepov predvsem preverjati njihov vpliv gor- ali dol-vodno od lokacije ukrepa oz. njihovo integriranost v celovito in celostno obvladovanje poplavne ogroženosti v okviru celotnega porečja. Razvoj gradbenih protipoplavnih ukrepov se lahko spremlja v okviru naslednjih 7 ključnih faz razvoja projekta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. priprava strokovnih podlag (snovanje rešitev v okviru porečij) – oznaka 1; 2. priprava prostorskega akta (umeščanje v prostor z državnimi in občinskimi prostorskimi akti) – oznaka 2; 3. sprejet (in uveljavljen) prostorski akt – oznaka 3; 4. priprava projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja (projektiranje, pridobivanje zemljišč, pridobivanje soglasij, itd.) – oznaka 4;

Dodatek za Okoljsko poročilo za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti II

UKREP	PREDSTAVITEV PROTIPOPLAVNEGA UKREPA
	<p>5. pridobljeno gradbeno dovoljenje – oznaka 5; 6. gradnja (izbira izvajalca in gradbena izvedba) – oznaka 6; 7. objekt v funkciji (pridobljeno uporabno dovoljenje ter predan objekt v upravljanje) – oznaka Z (zaključeno). Prav vsi gradbeni protipoplavni ukrepi so na prav vseh mestih v NZPO II označeni kot informativni in predstavljajo zgolj pregled gradbenih protipoplavnih ukrepov v različnih (sedmih) fazah po Sloveniji. Gre za gradbene protipoplavne ukrepe, ki so v različnih fazah izvedbe, in so:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ali že bili ali pa še bodo presojeni v okviru celovite presoje vplivov na okolje (CPVO) za razne vrste državnih (DPNjev) in občinskih prostorskih aktov (OPNjev ali OPPNjev), - ali že bili ali pa še bodo presojeni v okviru postopka presoje vplivov na okolje (PVO) na konkreten projekt (projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja). <p>Uvrstitev posameznega projekta v informativni nabor gradbenih protipoplavnih ukrepov v NZPO II ne pomeni prav nobenega odpustka posameznemu projektu z vidika morebiti potrebnih presoj na okolje ali naravo v skladu s predpisi s teh področij.</p>
U8	<p>Izvajanje individualnih (samozaščitnih) protipoplavnih ukrepov: Individualni in samozaščitni tehnični oz. gradbeni preventivni (!) protipoplavni ukrepi bi morali v praksi predstavljati res skrajno rešitev, saj se z izvedbo enega takega (prostorsko gledano mikro) ukrepa lahko včasih poveča poplavna ogroženost bližnjemu poplavno ogroženemu subjektu ali subjektom. V smislu bolj celovite obravnave posameznega poplavnega območja bi se do zmanjšanja poplavne ogroženosti z ne-individualnimi ukrepi lahko subvencionirala izvedba takih individualnih samozaščitnih gradbenih protipoplavnih ukrepov, kjer vsi poplavno ogroženi subjekti na prostorsko zaključenem območju to storijo istočasno ob soglasju Direkcije RS za vode, ki preveri vpliv take (začasne) rešitve na druge poplavno ogrožene subjekte.</p>
U9	<p>Redno preverjanje učinkovitosti obstoječih (gradbenih) protipoplavnih ureditev: Redno in investicijsko vzdrževanje ter upravljanje obstoječe protipoplavne vodne infrastrukture se izvaja v okviru gospodarske javne službe urejanja voda, vendar pa je zaradi spremenjenih hidroloških (podnebne spremembe, sprememba hidroloških danosti itd.), hidravličnih, geografskih, prostorskih in drugih pogojev včasih treba konkretno oz. bolj detajlno preveriti učinkovitost obstoječih ureditev ter po potrebi ukrepati. Enako velja tudi za druge vrste infrastruktur (npr. energetske ali prometne) na vodotokih ali v njihovi bližini.</p>
U10	<p>Redno vzdrževanje vodotokov, vodnih objektov ter vodnih in priobalnih zemljišč: V Sloveniji sodi redno vzdrževanje vodotokov, vodne infrastrukture ter vodnih in priobalnih zemljišč v skladu z ZV-1 med obvezne (državne) gospodarske javne službe, ki jih v skladu s slovenskim pravnim redom na tem področju izvajajo za to izbrani koncesionarji. V preteklih letih je bilo za izvajanje gospodarske javne službe rednega vzdrževanja vodotokov, vodne infrastrukture ter vodnih in priobalnih zemljišč v Sloveniji na voljo premalo finančnih sredstev (cca. 6-8 mio EUR za območje celotne Slovenije). Prav tako je bil način financiranja teh nalog povsem neprimeren (pred leti iz integralnega proračuna, nato po uveljavitvi novele ZV-1 iz leta 2014 iz Sklada za vode, kar je bilo povsem neprimerno itd.). Ključen ukrep je, da se v prihodnje zagotovi zadostno (po nekaterih ocenah najmanj 25 mio EUR), konstantno in iz integralnega proračuna financirano izvajanje gospodarske javne službe rednega vzdrževanja vodotokov, vodne infrastrukture ter vodnih in priobalnih zemljišč ter da se to kvalitetno, trajnostno (s čim več uporabe naravnih materialov kot sta avtohtoni kamen in les) in učinkovito tudi izvaja.</p>
U11	<p>Izvajanje rečnega nadzora: Aktivno, kvalitetno in dovolj pogosto izvajanje rečnega nadzora predstavlja eno izmed ključnih aktivnosti, da se v vsakem trenutku ve kaj se (vsakodnevno) dogaja v celotnem porečju in bi lahko potencialno povečalo poplavno ogroženost. Zato je treba Direkciji RS za vode zagotoviti dovolj kvalitetnega in strokovnega kadra ter resursov za bolj aktivno izvajanje rečnega nadzora. Informacije iz naslova izvajanja aktivnega rečnega nadzora na terenu (npr. fotografije) je treba z uporabo modernih tehnologij neposredno vnašati v informacijske sisteme za obvladovanje poplavne ogroženosti in upravljanje z vodami.</p>
U12	<p>Protipoplavno upravljanje vodnih objektov: Na, ob in v večjih in manjših vodotokih se nahajajo različne vrste infrastrukture (vodna, energetska, cestna, druga prometna itd.), s katero je treba ne glede na pravni status infrastrukture ali njenega upravljavca upravljati na način, da se pred nastopom in v času visokih voda oz. poplav zagotavlja javni interes, to pa je čim večja varnost zdravja ljudi, okolja, gospodarstva in kulturne dediščine. Za številne objekte infrastrukture obstajajo povsem zastarela, ne dovolj kvalitetno pripravljena ali pa sploh še nedorečena pravila za obratovanje v času stanja povečane poplavne ogroženosti ali med samim dogodkom, kjer lahko s svojim delovanjem zelo pozitivno ali pa tudi negativno prispevajo k zmanjševanju trenutne poplavne ogroženosti. Ta pravila je treba pripraviti na nivoju porečij in jih redno preverjati in posodabljati z najnovejšimi podatki.</p>
U13	<p>Zagotavljanje finančnih resursov za izvajanje gospodarske javne službe urejanja voda: Z ZV-1 je določeno, da se kot obvezna državna gospodarska javna služba na področju urejanja voda izvajajo naslednje aktivnosti:</p>

Dodatek za Okoljsko poročilo za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti II

UKREP	PREDSTAVITEV PROTIPOPLAVNEGA UKREPA
	<p>- obratovanje in vzdrževanje vodne infrastrukture, namenjene ohranjanju in uravnavanju vodnih količin,</p> <p>- obratovanje, vzdrževanje in spremljanje stanja vodne infrastrukture, namenjene varstvu pred škodljivim delovanjem voda,</p> <p>- izvedba izrednih ukrepov v času povečane stopnje ogroženosti zaradi škodljivega delovanja voda,</p> <p>- vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč in</p> <p>- zagotavljanje vodovarstvenega nadzora.</p> <p>Vrsta in obseg gospodarskih javnih služb urejanja voda, vrste izrednih ukrepov ter način njihovega izvajanja in delovanje javne službe v času povečane stopnje ogroženosti zaradi škodljivega delovanja voda so podrobneje določeni v Pravilniku o vrstah in obsegu nalog obveznih državnih gospodarskih javnih služb urejanja voda (Ur. l. RS, št. 57/06). Z Uredbo o načinu izvajanja obveznih državnih gospodarskih javnih služb na področju urejanja voda in o koncesijah teh javnih služb (Ur. l. RS, št. 109/10, 98/11 in 102/12) pa je določen način izvajanja, organizacija, financiranje in koncesija za izvajanje obveznih državnih gospodarskih javnih služb na področju urejanja voda. Zadostna višina sredstev in primerna oblika oz. način zagotavljanja sredstev za izvajanje gospodarske javne službe urejanja voda sta ključna za nemoteno, učinkovito in kvalitetno izvajanje teh aktivnosti, ki zelo prispevajo k zmanjševanju poplavne ogroženosti.</p>
U14	<p>Priprava načrtov zaščite in reševanja ob poplavah: Načrti za zaščito in reševanje ob poplavah morajo zagotavljati možnost takojšnjega ukrepanja, predvsem pri izvajanju nujnih zaščitnih ukrepov in nalog zaščite in reševanja. Načrte zaščite in reševanja je treba redno posodabljeni in redno zagotavljati usklajenost ključnih izvedbenih rešitev s stanjem na terenu. Državni načrt zaščite in reševanja ob poplavah je temeljni načrt zaščite in reševanja, s katerim morajo biti usklajeni vsi ostali načrti zaščite in reševanja ob poplavah in se aktivira v primeru katastrofalnih poplav. Predvsem za najbolj ogrožena poplavna območja bi bilo treba pripraviti konkretne, kvalitetne in jasne (občinske) načrte zaščite in reševanja ob nastopu poplav, ki bi bazirali na detajlnih poplavnih kartah posameznih scenarijev.</p>
U15	<p>Napovedovanje poplav: Napovedovanje poplav sodi med najbolj učinkovite negradbene protipoplavne ukrepe. V Sloveniji se sistem napovedovanja poplav redno razvija, nadgrajuje, dopolnjuje, vzdržuje in upravlja na Agenciji RS za okolje. Za učinkovito delovanje sistema napovedovanja je ključen redno vzdrževan in prostorsko ustrezno zasnovan meteorološki in hidrološki monitoring, učinkovito delovanje komunikacijske infrastrukture, redno nadgrajevanje meteoroloških in hidroloških modelov, zagotavljanje operativnosti z ustreznim številom usposobljenih prognostikov, izobraževanje ter povezanost s sistemom opozarjanja, alarmiranja in ukrepanja.</p>
U16	<p>Opozarjanje v primeru poplav: ARSO na podlagi meritev in modelskih napovedi opozarja pred poplavami hudourniških vodotokov, rek, jezer in morja. V procesu opozarjanja izdaja hidrološka poročila in opozorila v besedni in grafični obliki, ki opisujejo oziroma grafično prikazujejo trenutne hidrološke razmere in napoved za tekoči in naslednji dan. Ob napovedani rumeni, oranžni ali rdeči stopnji nevarnosti pred poplavami, nosilci načrtovanja na območjih napovedi visokovodnih razmer začnejo izvajati operativne aktivnosti priprav na poplavni dogodek. Poleg napovedi jakosti, tipa in časa poplavnega dogodka v grafični obliki so dodatne informacije podane v spremljajoči napovedi v besedi.</p>
U17	<p>Interventno ukrepanje ob poplavah: Pred, med in po poplavnem dogodku je potrebno organizirati vse potrebno za izvedbo interventnih ukrepov. Ukrepati je potrebno skladno z navodili za ravnanje pred, ob napovedi, med in po poplavi. Za primere interventnega ukrepanja ob poplavah je potrebno zagotoviti opremo za reševanje in ustrezno izobraževanje ter usposabljanje zadostnega števila osebja za pomoč, zaščito in reševanje. Potrebno je ohraniti in okrepiti dosedanje povezanost in sodelovanje poklicnih, prostovoljnih in dolžnostnih sil za zaščito, reševanje in pomoč, ter skrbeti za njihovo redno usposabljanje in izobraževanje. Redno je treba izvajati reševalne vaje ter izobraževati ogroženo prebivalstvo za primer pravilnega odzivanja ob poplavah (osebna in vzajemna zaščita).</p>
U18	<p>Ocenjevanje škode in izvajanje sanacij po poplavah: V primeru poplave je potrebno škodo čim prej oceniti in popisati skladno z veljavno zakonodajo ter pripraviti program za odpravo posledic škode. Zagotoviti je potrebno redno usposabljanje in izobraževanje članov komisije za ocenjevanje škode ter čim bolj enakovredno obravnavo oškodovancev, vključevanje zavarovalnic ter zagotavljanje hitre in strokovne obravnave oškodovancev. Po poplavnem dogodku je potrebno z vidika sanacije infrastrukturnih ureditev čim hitreje začeti z izvajanjem sanacijskih del predvsem na vodotokih in vodni infrastrukturi ter na prečnih objektih, ki prečkajo vodotoke (mostovi, itd.), saj so v primeru ponovitve poplavnega dogodka podobne intenzitete lahko škode še večje.</p>
U19	<p>Dokumentiranje in analiza poplavnih dogodkov: Redno ter pravočasno dokumentiranje in analiza hidroloških, meteoroloških in drugih lastnosti poplavnih dogodkov sta pomembna z več vidikov celotnega cikla obvladovanja poplavne ogroženosti (verifikacija modelov napovedovanja, verifikacija poplavnih kart,</p>

UKREP	PREDSTAVITEV PROTIPOPLAVNEGA UKREPA
	konkretni in plastični prikazi za potrebe izobraževanja in ozaveščanja itd.) in predstavljata pomembno informacijo, s katero se v (mirnem) času med posameznimi poplavami lahko izboljša pripravljenost poplavno ogroženih subjektov. Zato je treba poplavne dogodke pravočasno dokumentirati in podrobneje analizirati, pri tem pa uporabiti enotni standard evidentiranja. Vzpostaviti je treba zbirko poplavnih dogodkov s pripadajočimi informacijami (hidrološki podatki, meteorološki podatki, obseg poplav, vzroki in posledice).
U20	Sistemi, normativni, finančni in drugi ukrepi: Na področju obvladovanja poplavne ogroženosti lahko poleg ukrepov U1-U19, ki predstavljajo konkretne ukrepe z bolj ali manj neposrednim učinkom na zmanjševanje poplavne ogroženosti, posredno vplivajo še številne druge aktivnosti, projekti oz. ukrepi (sistemski, normativni, finančni, organizacijski).

NZPO II v Prilogi G vsebuje usmeritve in omilitvene ukrepe za izvajanja ukrepov U1, U2, U3, U7, U8, U10, U12, U17, U18.

2.2.2 Poročilo o izvajanju negradbenih in gradbenih protipoplavnih ukrepov iz Načrta zmanjševanja poplavne ogroženosti 2017-2021

Z Načrtom zmanjševanja poplavne ogroženosti je bilo določeno, da Ministrstvo za okolje in prostor (v sodelovanju z ostalimi organi in institucijami v Sloveniji, ki sodelujejo pri izvajanju načrta) vsaki dve leti Vladi RS poroča o izvajanju negradbenih in gradbenih protipoplavnih ukrepov. Ministrstvo za okolje in prostor je prvo poročanje za obdobje 2017-2019 pripravilo v letu 2020, ki je predstavljeno v nadaljevanju.

Določevanje in upoštevanje poplavnih območij (U1)

Izvajalec ukrepa je DRSV, ukrep se izvaja na območju celotne Slovenije. DRSV redno oz. vsakodnevno opravlja naloge nosilca urejanja prostora za področje upravljanja voda, soglasodajalca in druge naloge v okviru postopkov s področij urejanja prostora (prostorskega načrtovanja), graditve objektov, presoj vplivov na okolje in drugih presoj. Kot nosilec urejanja prostora s področja upravljanja voda DRSV:

- izdaja smernice in mnenja v postopkih sprejemanja prostorskih aktov ter v postopkih lokacijske preveritve
- vodi postopke in izdaja projektne pogoje in vodna soglasja oziroma mnenja
- sodeluje pri tehničnih pregledih za zahtevne objekte, za katere so bila izdana mnenja s področja voda
- izdaja mnenja z vidika upravljanja voda v postopkih presoje vplivov na okolje v okviru pridobivanja okoljevarstvenih soglasij
- izdaja mnenja v postopkih celovite presoje vplivov na okolje v postopkih sprejemanja prostorskih aktov (za DPN in OPN) in drugih strateških aktov ter operativnih programov na državni ravni
- sodeluje v postopku izdaje strokovnega mnenja za drugačno določitev meje priobalnega zemljišča

DRSV tudi izdeluje ocene, namenjene vnosu v opozorilno karto poplav, ravni merila 1:50.000.

Identifikacija, vzpostavitev in ohranitev razlivnih površin visokih voda (U2)

Protipoplavni ukrep U2 – Identifikacija, vzpostavitev in ohranitev razlivnih površin visokih voda se izvaja tako na nivoju cele države (sodelovanje v projektu FramWat) kot tudi na posamičnih območjih oz. porečjih Republike Slovenije.

Porečje Sore: V okviru kohezijskega projekta se v okviru študije Protipoplavna ureditev porečja Selške Sore izvajajo aktivnosti za ohranitev razlivnih površin.

Porečje Ljubljanice z Gradaščico: V okviru kohezijskega projekta se v okviru študije Protipoplavna ureditev porečja Gradaščice izvajajo aktivnosti za ohranitev razlivnih površin – projekt GREVISLIN (predvidena izvedba pilotnega ukrepa zelene infrastrukture vključno z ureditvijo razlivnih površin za zmanjševanje poplavne ogroženosti)

Porečje Mejne Drave z Mežo in Mislinjo: V okviru kohezijskega projekta se v okviru študije Zagotovitev poplavne varnosti porečja Drave - Območje Meže z Mislinjo izvajajo aktivnosti za ohranitev razlivnih površin.

Porečje Krke: izvaja se mednarodni projekt Danube Floodplain (prepoznavanje razlivnih površin za zmanjševanje poplavne ogroženosti, pripravi so smernice za določevanje in rangiranje razlivnih površin glede na njihovo učinkovitost, itd.)

Porečje Vipave: predvidena je izvedba pilotnih ukrepov zelene infrastrukture vključno z ureditvijo nekaterih razlivnih površin za zmanjševanje poplavne ogroženosti – projekt GREVISLIN.

Prilagoditev rabe zemljišč v porečjih (U3)

Na DRSV so bile pripravljene so bile Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov.

Izvajanje hidrološkega in meteorološkega monitoringa (U4)

Redni meteorološki in hidrološki monitoring izvaja Agencija RS za okolje. Do julija leta 2015 se je na ARSO izvajal kohezijski projekt BOBER (Nadgradnja sistema za spremljanje in analiziranje stanja vodnega okolja v Sloveniji – BOBER (Boljše Opazovanje za Boljše Ekološke Rešitve)), v okviru katerega je bila nadgrajena in posodobljena hidrološka in meteorološka merilna mreža (podzemne vode, površinske vode, meteorološke postaje, radar).

Vzpostavitev in vodenje evidenc s področja poplavne ogroženosti (U5)

DRSV vodi zbirke podatkov o poplavnih območjih v okviru vodnega katastra. Vodni kataster je javna evidenca, ki se vodi v elektronski obliki in je pripravljena na podlagi Pravilnika o vodnem katastru (Uradni list RS, št. 30/17).

Izobraževanje in ozaveščanje o poplavni ogroženosti (U6)

Informiranje, obveščanje in ozaveščanje ogroženih subjektov, najmlajših in šolobveznih otrok, lokalnih skupnosti, občin, strokovnih institucij, društev poteka s strani ARSO v okviru mnogih projektov, v zadnjem času npr. Frisco1, goMURra, Grevislin, Visfrim.

Načrtovanje in gradnja gradbenih protipoplavnih ukrepov (U7)

Direkcija Republike Slovenije za vode opravlja upravne, strokovne, organizacijske in razvojne naloge na področjih gradnje vodnih objektov in vodne infrastrukture ter izvaja naloge, povezane z investicijami v vodno infrastrukturo za zmanjševanje poplavne ogroženosti.

Porečje Sore: DRSV aktivno izvaja kohezijski projekt Protipoplavna ureditev porečja Selške Sore. Kohezijski projekt bo predvidoma zaključen v letu 2023 oz. 2024. V porečju Sore se tako nadaljuje razvoj naslednjih gradbenih protipoplavnih ukrepov:

suhi zadrževalnik Pod Sušo in pripadajoče ureditve;

- ureditve ob levem bregu Selške Sore in (skupne) Sore na območju Sorške ceste;
- ureditve ob Poljanski Sori od Puštala do sotočja s Selško Soro (levi in desni breg);

- ureditve ob Poljanski Sori na območju Puštala;
- ureditve ob Poljanski Sori na območjih Poljan oz. Hotovlja, izliva Ločivnice v Soro in krivine Sore pri Hotovlji;
- ureditev Ločivnice na območju naselja Poljane.

1. Porečje Ljubljanice z Gradaščico:

Zaključena je bila izvedba gradbenih protipoplavnih ukrepov Ureditve za izboljšanje poplavne varnosti na urbaniziranih območjih ob Iški - Brest in Tomišelj (Protipoplavni nasip Brest in Tomišelj) ter izgradnja zadrževalnika Brdnikova. DRSV prav tako aktivno izvaja kohezijski projekt Protipoplavna ureditev porečja Gradaščice. Kohezijski projekt bo predvidoma zaključen v letu 2023 oz. 2024.

2. Porečje Kamniške Bistrice:

Zaključena je bila izvedba gradbenih protipoplavnih ukrepov Ureditev Kamniške Bistrice od Volčjega potoka do Kamnika.

3. Porečje Savinje:

Zaključena je bila izvedba gradbenih protipoplavnih ukrepov Ukrepi ob Voglajni in Slomščici v vzhodnem delu UZ Šentjur - faza C3, ter Izvedba protipoplavnih urkepov ob Hudinji (Mestna občina Celje) – odsek 3. Prav tako se nadaljuje razvoj gradbenih protipoplavnih ukrepov, in sicer:

- ZN S12R Hruševac - vodnogospodarska ureditev - faza C1;
- ukrepi na sotočju Kozarice in Voglajne - faza C2;
- obrambni nasip z odvodnikom loka - faza F1.

4. Porečje Krške Save:

Zaključena je bila izvedba dveh gradbenih protipoplavnih ukrepov Ureditev poplavne varnosti Krškega - staro mestno jedro, desni breg Save - izvedba poplavno varovalnega zidu na območju Zaton-a - Staro mestno jedro Krško in Ureditev Blansčice od km 0,237 do km 0,892 in od km 1,410 do km 1,992. Prav tako se nadaljuje razvoj gradbenih protipoplavnih ukrepov, in sicer:

- ureditev Sevnične gorvodno od mostu v Sevnici, km 0,368 do Orešja, km 2,346;
- ureditev Potočnice v Stari vasi 1.

5. Porečje Krke:

V porečju Krke se nadaljuje razvoj naslednjih gradbenih protipoplavnih ukrepov:

- PGD - Ureditve poplavne varnosti na vodotoku I. reda - reka Krka - na območju Krške vasi in Velikih Malenc;
- ureditev Grosupeljščice skozi naselje;
- ureditev Sušice v Podbočju s ciljem zadrževanja visokih voda;
- ureditev Temenice v Šentlovrencu s ciljem zadrževanja visokih voda.

6. Porečje Sotle:

V okviru projekta FRISCO 2.1 je bila izvedena modernizacija in nadgradnja pregrade Vonarje s ciljem zmanjšanja poplavne ogroženosti.

7. Porečje Mejne Drave z Mežo in Mislinjo:

Zaključena je bila izvedba gradbenih protipoplavnih ukrepov Ureditve v Žerjavu. DRSV prav tako aktivno izvaja kohezijski projekt Zagotovitev poplavne varnosti porečja Drave - Območje Meže z Mislinjo20. Kohezijski projekt bo predvidoma zaključen v letu 2023 oz. 2024. V porečju Mejne Drave z Mežo in Mislinjo se tako nadaljuje razvoj naslednjih gradbenih protipoplavnih ukrepov:

- ureditev Meže - Ravne II (odsek skozi železarno);
- ureditve Meže in pritokov na območju Raven in Prevalj - II faza;

- ureditev Mislinje v Pamečah.

8. Porečje Ptujске Drave:

Zaključena je bila izvedba gradbenih protipoplavnih ukrepov Ureditev Hotinjskih ponikovalnikov – I. faza. V pripravi je tudi kohezijski projekt. Prav tako se nadaljuje razvoj gradbenih protipoplavnih ukrepov, in sicer:

- ureditev Drave od Malečnika do Ptujskega jezera;
- ureditev pritokov Drave v Dupleku;
- ureditev Rogoznice in Grajene v Ptuj;
- ureditev pritokov Drave v Mariboru

9. Porečje Mure:

V sklopu projekta goMURra se nadaljuje razvoj gradbenega protipoplavnega ukrepa Ureditve na mejni Muri na območju Gornje Radgone.

10. Porečje Vipave:

V pripravi je kohezijski projekt za porečje Vipave. V porečju Vipave se je nadaljeval razvoj naslednjih gradbenih protipoplavnih ureditev:

- zadrževalnik Vogršček (dokončna ureditev);
- ureditve potoka Potok v naselju Potok pri Dornberku in Dragi.

Izvajalec ukrepa je lahko tudi občina.

11. Porečje Vipave:

Občine v porečju Vipave izvajajo naslednje manjše protipoplavne projekte na porečju Vipave:

- protipoplavni zid v Grabcu pri Mirnu;
- protipoplavni ukrepi na območju Čukelj in Zapučk;
- visokovodni nasip v Prvačini;
- izvedba in ureditev vodotoka Belške vode.

Izvajanje individualnih (samozaščitnih) protipoplavnih ukrepov (U8)

Individualni (samozaščitni) protipoplavni ukrepi se lahko izvajajo kot del celovitih oz. večjih protipoplavnih ureditev ali pa se izvajajo na predlog posameznih ogroženih subjektov. Slednji se na DRSV obravnavajo v okviru izdaje projektnih pogojev in soglasij.

Redno preverjanje učinkovitosti obstoječih (gradbenih) protipoplavnih ureditev (U9)

DRSV spremlja in nadzira izvajanje vseh rednih nalog gospodarskih javnih služb urejanja voda v skladu s koncesijskimi pogodbami s koncesijskimi izvajalci (vodnogospodarska podjetja). Naloga spremljanje stanja se izvaja tekom celega leta. Tako pridobljene ugotovitve so podlaga za pripravo plana vzdrževalnih del za naslednje leto in/ali iskanje finančnega vira.

Redno vzdrževanje vodotokov, vodnih objektov ter vodnih in priobalnih zemljišč (U10)

Vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč ter vodne infrastrukture, namenjene varstvu pred škodljivim delovanjem voda in ohranjanju in uravnavanju vodnih količin, je obvezna gospodarska javna služba, ki se izvaja na podlagi podeljene koncesije. Letne programe dela pripravlja DRSV.

Izvajanje rečnega nadzora (U11)

Vodovarstveni nadzor naj bi izvajali rečni in morski nadzorniki (vodovarstveni nadzorniki) na podlagi podeljenega javnega pooblastila, organizirani pri izvajalcu javne službe urejanja voda. Na dan 24.6.2019 je bilo pri izvajalcih gospodarskih javnih služb zaposlenih 34 vodovarstvenih nadzornikov po Nacionalni poklicni kvalifikaciji.

Protipoplavno upravljanje vodnih objektov (U12)

DRSV spremlja in nadzira izvajanje vseh rednih nalog gospodarskih javnih služb v skladu z koncesijsko pogodbo. Izvajalci obvezne gospodarske javne službe na področju urejanja voda skrbijo za obratovanje vodne infrastrukture, namenjene varstvu pred škodljivim delovanjem voda ter ohranjanju in uravnavanju vodnih količin in v primeru povečane stopnje ogroženosti izvajajo povečan nadzor nad vodno infrastrukturo. Pravilniki obratovanja vodne infrastrukture se redno posodablajo ob modernizaciji upravljanja z objekti in izdelujejo za nove objekte.

Zagotavljanje finančnih resursov za izvajanje gospodarske javne službe urejanja voda (U13)

V letu 2017 je bilo za izvajanje gospodarskih javnih služb urejanja voda namenjenih približno 13,3 mio EUR in v letu 2018 približno 14,4 mio EUR. Glede na veljavni proračun na dan 29.11.2019 po vseh prerazporeditvah je bilo sredstev za izvajanje gospodarskih javnih služb v letu 2019 približno 16,1 mio EUR.

Priprava načrtov zaščite in reševanja ob poplavah (U14)

V okviru mednarodnega projekta goMURra22 se v čezmejnem sodelovanju izvajajo aktivnosti za večjo usklajenost načrtov zaščite in reševanja na območju mejne Mure med Slovenijo in Avstrijo. V letu 2019 je bil izdelan nov Državni načrt zaščite in reševanja ob poplavah (verzija 4.0), ki ga je dne 3.10.2019 sprejela Vlada RS.

Napovedovanje poplav (U15)

Izvajalec ukrepa je ARSO. Hidrološki prognostični sistem (HPS) je vzpostavljen in v operativni uporabi. Vzpostavljen je bil tudi sistem za napoved plimovanja morja.

Opozarjanje v primeru poplav (U16)

Sistem opozarjanja pred poplavami je bil nadgrajen z vsakodnevnim izdajanjem grafične napovedi, ki prikazuje stopnjo nevarnosti in tip poplav na posameznih porečjih oziroma območjih. Oprema za opozarjanje je bila posodobljena in/ali nadgrajena na več porečjih.

Interventno ukrepanje ob poplavah (U17)

Interventno ukrepanje ob poplavah je bilo izvedeno ob več terminih. Izvedena je bila tudi nabava in montaža 17 siren za alarmiranje, ki so bile postavljene na lokacijah čezmejnih porečij Dragonje, Kolpe, Bregane, Sotle, Drave in Mure. Izvaja se tudi kohezijski projekt Informiranje in ozaveščanje prebivalcev Slovenije o ukrepih ob poplavah ter zgodnje alarmiranje in obveščanje poplavno ogroženih subjektov na območju pomembnega vpliva poplav.

Ocenjevanje škode in izvajanje sanacij po poplavah (U18)

V letu 2017 je bilo izvedeno ocenjevanje škode zaradi poplav izvedeno dvakrat, v letu 2018 štirikrat in v letu 2019 petkrat.

Dokumentiranje in analiza poplavnih dogodkov (U19)

ARSO na podlagi internih navodil za ravnanje v primeru izrednih okoljskih razmer po preklicu opozori v najkrajšem možnem času izdela poročilo o izrednem hidrološkem dogodku. Poročila so objavljena na spletni strani ARSO. Ob in po nastopu visokovodnih stanj se spremlja poplavni dogodek, evidentira nove poplavne linije in popiše škodo na vodnih, priobalnih zemljiščih in vodni infrastrukturi – izvajalec ukrepa je DRSV.

Sistemske, normativne, finančne in druge ukrepe (U20)

Ukrep je vseboval:

- bilateralno usklajevanje vsebin obvladovanja poplavne ogroženosti s sosednjimi državami,

Bilateralne projekte (FRISCO1, FRISCO2.1, FROSCO 2.2, FRISCO 2.3, VISFRIM, GREVISLIN, goMURra, TAFF)

2.3 Predvideno časovno obdobje izvajanja plana

Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti se predvidoma sprejme za obdobje od 2022 do 2027.

2.4 Potrebe po naravnih virih, predvidene emisije, odpadki in odpadne vode ter ravnanje z njimi

NZPO II sicer predvideva izvedbo ukrepov, predvsem ukrepa U7 in U10, kjer se bo za izvedbo in zagotavljanje poplavne varnosti verjetno potrebovalo določene naravne vire (npr. mineralne surovine, les). Glede na strateški nivo NZPO II je težko opredeliti kateri naravni viri bodo potrebni in uporabljeni. Usmeritve ukrepov (npr. U10) so, da se pri izvajanju ukrepov za izboljšanje poplavne varnosti uporabijo avtohtoni naravni materiali.

Ukrepi NZPO II ne bodo povzročali dodatnih emisij, odpadkov ali odpadnih vod. Potencialno lahko vir emisij v zrak predstavlja izvedba gradbenih ukrepov in ukrepi vzdrževanja vodotokov zaradi uporabe gradbene mehanizacije, vendar pa bodo te emisije zanemarljivo majhne.

2.5 Uvrstitev posegov po Pravilniku o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe plana v naravo na varovana območja

Tabela 3: Uvrstitev posegov po Pravilniku o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov v naravo na varovana območja iz Priloge 2

Poseg v naravo	Neposredni vpliv	Opomba	Območje neposrednega vpliva (v m)	Daljinski vpliv	Območje daljinskega vpliva (v m)
OBMČJA POVRŠINSKIH VODA IN VODNE INFRASTRUKTURE					
Postavitev visokovodnih nasipov	vodne ptice, črna štoklja, sršenar, mali klinkač, kosec, srednji detel, pivka, belovrati muhar, veliki škurh, repaljščica, prepelica, kobiličar, rjava penica, rumena pastirica, stoječe vode, tekoče vode, suha travišča pod gozdno mejo, mokrotna travišča pod gozdno mejo, obrečni in barjanski gozdovi, raki, ribe in piškurji, kačji pastirji, dvoživke, plazilci (sklednica), vidra, cvetnice in praprotnice	celotno območje nasipa in celotno območje predvidene stalne aličasne ojezeritve	50	Enako kot v stolpcu neposredni vpliv	Poseg se presoja na celotno varovano območje, ki je v poplavnem območju
Postavitev oziroma ureditev gradbenih inženjerskih objektov na vtoku oziroma iztoku stranskega ali mrtvega rečnega rokava	Vodne ptice, črna štoklja, ribe in piškurji, raki, tekoče vode, obrečni in barjanski gozdovi, metulji, kačji pastirji, hrošči, mehkužci, sesalci (bober in vidra), plazilci (sklednica), dvoživke	0	20	Enako kot v stolpcu neposredni vpliv	celoten stranski oz. mrtev rokav
Poglabljanje obstoječih oziroma gradnja novih dovodnih in odvodnih kanalov, namakalnih in osuševalnih sistemov	Vodne ptice, bela štoklja, črna štoklja, sršenar, pepelasti lunj, mali klinkač, južna postovka, kosec, zlatovranka, srednji detel, pisana penica, pivka, belovrati muhar, črnočeli srakoper, rjavi srakoper, rdečenoga postovka, prepelica, kozica, veliki škurh, kobiličar, repaljščica, rumena pastirica, rjava penica, priba, stoječe vode, tekoče vode, mokrotna travišča pod gozdno mejo, barja, obrečni in barjanski gozdovi, plazilci (sklednica), kačji pastirji, dvoživke, mahovi, cvetnice in praprotnice, metulji, hrošči, ribe in piškurji, sesalci (bober in vidra), raki	0	2	Enako kot v stolpcu neposredni vpliv	1000
Postavitev ali povišanje oz. sprememba pragov, jezov, zapornic, pregrad ali hudourniških pregrad	vodne ptice, črna štoklja, sršenar, mali klinkač, kosec, srednji detel, pivka, belovrati muhar, veliki škurh, repaljščica, prepelica, kobiličar, rjava penica, rumena pastirica, stoječe vode, tekoče vode, obrečni in barjanski gozdovi, dvoživke, kačji pastirji, hrošč Graphoderus bilineatus, močvirski krešič, ribe in piškurji, raki, cvetnice	območje vpliva je odvisno od velikosti objekta in vodotoka	200 m dolvodno in gorvodno	Enako kot v stolpcu neposredni vpliv	Poseg se presoja na celotnem vodnem sistemu, katerega del je varovano območje

Dodatek za Okoljsko poročilo za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti II

	in praprotnice, mehkužci, sesalci (bober in vidra), plazilci (sklednica)				
Obnova oz. sanacija obstoječih pregrad in jezov	vodne ptice, obrečni in barjanski gozdovi, vidra	0	10	Vodne ptice	500
Izgradnja ali obnova obrežnega zavarovanja vodotoka	vodne ptice, črna štoklja, sršenar, mali klinkač, kosec, srednji detel, pivka, belovrati muhar, mali slavec, repaljščica, prepelica, kobiličar, rjava penica, rumena pastirica, stoječe vode, tekoče vode, suha travišča pod gozdno mejo, mokrotna travišča pod gozdno mejo, obrečni in barjanski gozdovi, raki, ribe in piškurji, kačji pastirji, dvoživke, mehkužci, metulji, hrošč <i>Graphoderus bilineatus</i> , močvirski krešič, plazilci, cvetnice in praprotnice, sesalci (bober in vidra)	0	50	Enako kot v stolpcu neposredni vpliv	2000 m dolvodno in gorvodno
Regulacije ali čiščenje struge tekočih voda	VSE SKUPINE			vodne ptice, črna štoklja, sršenar, mali klinkač, kosec, srednji detel, pivka, belovrati muhar, veliki škurh, repaljščica, prepelica, kobiličar, rjava penica, rumena pastirica, ribe in piškurji, raki, tekoče vode, obrečni in barjanski gozdovi, mokrotna travišča pod gozdno mejo, barja, metulji, kačji pastirji, hrošči, mehkužci, sesalci (bober in vidra), plazilci (sklednica), dvoživke	2000 m dolvodno in gorvodno
Renaturacija tekočih in stoječih voda	vodne ptice, črna štoklja, sršenar, mali klinkač, kosec, srednji detel, pivka, belovrati muhar, veliki škurh, repaljščica, prepelica, kobiličar, rjava penica, rumena pastirica, ribe in piškurji, raki, tekoče vode, obrečni in barjanski gozdovi, mokrotna travišča pod gozdno mejo, barja, metulji, kačji pastirji, hrošči, mehkužci, sesalci (bober in vidra), plazilci (sklednica), dvoživke, cvetnice in praprotnice	0	20	vodne ptice, črna štoklja, sršenar, mali klinkač, kosec, srednji detel, pivka, belovrati muhar, veliki škurh, repaljščica, prepelica, kobiličar, rjava penica, rumena pastirica, ribe in piškurji, raki, tekoče vode, obrečni in barjanski gozdovi, mokrotna travišča pod gozdno mejo, barja, metulji, kačji pastirji, hrošči, mehkužci, sesalci (bober in vidra), plazilci (sklednica)	2000 m dolvodno in gorvodno
Postavitev objekta za črpanje, filtriranje in zajem vode	vodne ptice, črna štoklja, mokrotna travišča pod gozdno mejo, tekoče vode, mezofilna travišča pod gozdno mejo, obrečni in barjanski gozdovi, preostali gozdovi, jame, raki, ribe in piškurji, dvoživke, plazilci (sklednica)	0	20	vodne ptice, črna štoklja, mokrotna travišča pod gozdno mejo, tekoče vode, mezofilna travišča pod gozdno mejo, obrečni in barjanski gozdovi, preostali gozdovi, jame, raki, ribe in piškurji, dvoživke, plazilci (sklednica)	na vse območje pod zajetjem, ki je odvisno od te vode
Redčenje ali odstranjevanje obrežne	vodne ptice, črna štoklja, pisana penica, stoječe vode, tekoče vode, obrečni in barjanski gozdovi, raki, kačji	Razen varstveno sanacijskih	20	Vodne ptice, črna štoklja, sesalci (bober, vidra in netopirji)	50

Dodatek za Okoljsko poročilo za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti II

vegetacije		sečenj			
	pastirji, hrošči (<i>Carabus variolosus</i> , <i>Graphoderus bilineatus</i>), ribe in piškurji, dvoživke, metulji, kačji pastirji, močvirski krešič, hrošč <i>Graphoderus bilineatus</i> , hrošč <i>Cucujus cinnaberinus</i> , puščavnik, plazilci, sesalci (bober, vidra in netopirji), cvetnice in praprotnice				
Izvajanje vzdrževalnih del na vodnih in priobalnih zemljiščih	vodne ptice, črna štokrlja, sršenar, mali klinkač, kosec, srednji detel, pivka, belovrati muhar, mali slavec, repaljščica, prepelica, kobiličar, rjava penica, rumena pastirica, stoječe vode, tekoče vode, mokrotna travišča pod gozdno mejo, barja, obrečni in barjanski gozdovi, raki, dvoživke, ribe in piškurji, kačji pastirji, metulji, hrošč <i>Graphoderus bilineatus</i> , močvirski krešič, plazilci, cvetnice in praprotnice, mehkužci, sesalci (bober in vidra), mahovi	0	10	Enako kot v stolpcu neposredni vpliv	100m v širino in 2000 m dolvodno in gorvodno
Odstranjevanje vodne vegetacije	črna štokrlja, vodne ptice, stoječe vode, tekoče vode, raki, ribe in piškurji, mehkužci, metulji, hrošč <i>Graphoderus bilineatus</i> , močvirski krešič, cvetnice in praprotnice, sesalci (bober in vidra)	0	10	Enako kot v stolpcu neposredni vpliv	Poseg se presoja na celotnem vodnem sistemu, katerega del je varovano območje
Praznjenje in polnjenje stoječega vodnega telesa (ribogojnica, ribnik, bazeni itd.)	vodne ptice, črna štokrlja, stoječe vode, dvoživke, kačji pastirji, ribe in piškurji, raki, mehkužci, metulji, kačji pastirji, cvetnice in praprotnice, hrošč <i>Graphoderus bilineatus</i> , močvirski krešič, plazilci (sklednica)	0	0	0	0
Zasipavanje ali poplavljanje močvirnih predelov, depresij in vodnih teles ali niveliranje	vodne ptice, ribe in piškurji, raki, tekoče vode, obrečni in barjanski gozdovi, mokrotna travišča pod gozdno mejo, barja, metulji, kačji pastirji, hrošč <i>Graphoderus bilineatus</i> , močvirski krešič, mehkužci, sesalci (bober in vidra), plazilci (sklednica), dvoživke, cvetnice in praprotnice	0	25	0	0

3. PODATKI O VAROVANIH OBMOČJIH

NZPO II obravnava večji del Slovenije zato so cilji povzeti po Zakonu o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/04 – UPB, 61/06 – ZDru-1 in 8/10 – ZSKZ-B) ter Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13, 3/14, 21/16, 47/18).

Varstveni cilji območij Natura 2000 in dejavniki, ki prispevajo k ohranitveni vrednosti območja, so opredeljeni v Programu upravljanja območij Natura 2000 (v nadaljevanju PUN) za obdobje 2015 do 2020. Program upravljanja območij Natura 2000 v prilogi 6.1 določa varstvene cilje, ki se praviloma nanašajo na vsako vrsto oziroma habitatni tip na vsakem območju Natura 2000, izhajajo pa iz varstvenih ciljev v skladu z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000). Opredeljene cilje je treba upoštevati pri presojah planov in posameznih posegov. Glede na stanje v naravi podrobnejši varstveni cilji določajo ali je treba zatečeno stanje ohranjati, obnoviti ali izboljšati, vse zato, da bi vrste oziroma habitatni tipi ostali ali se povrnili v ugodno stanje ohranjenosti.

Ker v NZPO II ni konkretnih lokacij, te so podane le v informativni preglednici gradbenih ukrepov, varstvene cilje in dejavnike določamo na strateški ravni, za vsa Natura 2000 območja.

Natura 2000 območja imajo varstvene usmeritve opredeljene v Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 48/08, 33/1335/13, 3/14, 21/16, 47/18). Za Natura 2000 območja povzemamo splošne varstvene cilje:

- varstveni cilji na območjih Natura se z namenom ohranjati, vzdrževati ali izboljšati obstoječe lastnosti nežive in žive narave, ki prispevajo k ugodnemu stanju rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov, določijo na osnovi ekoloških potreb posameznih vrst in habitatnih tipov, zaradi katerih je Natura območje opredeljeno
- na Natura območju kjer je prisotnih več habitatov vrst ali habitatnih tipov, zaradi katerih je natura območje opredeljeno, se upoštevajo med seboj usklajeni varstveni cilji.

Varstveni cilji zavarovanih območij so opredeljeni v aktu o zavarovanju, s katerim se je ustanovilo posamezno zavarovano območje, oz. se podrobneje opredelijo v načrtu upravljanja posameznega območja, če je ta predpisan.

3.1 PRIKAZ VARSTVENIH, VAROVANIH, ZAVAROVANIH, DEGRADIRANIH IN DRUGIH OBMOČIJ

3.1.1 Natura 2000 območja

V Sloveniji je z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13, 3/14, 21/16, 47/18) določenih 355 območij Natura 2000, od tega jih je 324 določenih na podlagi direktive o habitatih in 31 na podlagi direktive o pticah. Natura 2000 območja trenutno skupaj obsegajo 768.422 ha oziroma skoraj 38 % površine Slovenije (ARSO, 2022). Območij Natura 2000 odvisnih od vode je 211 (639.669 ha) po direktivi o habitatih, oziroma 11 (78.914 ha) po direktivi o pticah (ZRSVN, smernice za NZPO, dec. 2015)

3.1.2 Zavarovana območja

Delež zavarovanih območij v Republiki Sloveniji danes znaša približno 12,7 %: 1 narodni park, 3 regijski parki, 44 krajinskih parkov, 1 strogi naravni rezervat, 53 naravnih rezervatov, 1 naravno znamenitost, 91 spomenikov oblikovane narave in 323 naravnih spomenikov. Dodatno je še 869 zavarovanih območij – točk: 1 naravni rezervat, 840 naravnih spomenikov in 28 spomenikov oblikovane narave 1.185 naravnih spomenikov, ki so zavarovani z državnimi ali občinskimi akti (ARSO, 2022). Zavarovanih območij odvisnih od vode je 334 ter 24 točk (vir: smernice za NZPO, dec. 2015).

3.2 POVZETEK PRAVNIH REŽIMOV NA VAROVANIH OBMOČJIH ALI NJIHOVIH DELIH, PODATKI O PRIDOBITVI PRVIH MNENJ

3.2.1 Pravni režimi

3.2.1.1 Posebna varstvena območja

Natura 2000 območja imajo varstvene usmeritve opredeljene v Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 48/08, 33/13, 35/13, 3/14, 21/16, 47/18). Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu z Uredbo, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Splošne varstvene usmeritve za posega na Natura 2000 območjih določajo, da se na Natura 2000 območjih posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih in živalskih vrst,
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo,
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali,
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le ta prekinjena.

Čas izvajanja, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura 2000 območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov. Posege in dejavnosti naj se ne načrtuje in izvaja na pomembnejših delih življenjskih prostorov rastlinskih in živalskih vrst zaradi katerih je določeno posebno varstveno območje (npr.

rastišča rastlin, gnezdišča, kotišča, drstišča, selitvene poti), razen tistih dejavnosti, ki pomembno prispevajo k doseganju ciljev varovanega območja.

3.2.1.2 Zavarovana območja

Posegi in dejavnosti na zavarovanem območju se morajo izvajati v skladu s predpisanimi pravili ravnanja iz akta o zavarovanju, s katerim se ustanovi zavarovano območje.

Zavarovana območja in vplivna območja so sestavni del prostorskih državnih planov in prostorskih planov lokalnih skupnosti.

- naravni spomenik

Na zavarovanem območju je prepovedano izvajati posege v naravo na način, ki lahko poslabša stanje, spremeni, poškoduje ali uniči naravno vrednoto, in spreminjati razmere ali stanje tako, da se spremeni, poškoduje ali uniči naravna vrednota ali pa zmanjša njen estetski pomen.

Z aktom o zavarovanju se na zavarovanem območju lahko prepove ali omeji:

- izvajanje posegov v prostor;
- odkopavanje ali zasipavanje terena;
- odkopavanje ali odnašanje kamnin, mineralov ali fosilov;
- odlaganje odpadkov in odvajanje odpadnih voda;
- spreminjanje vodnega režima;
- odzemanje naplavin;
- povzročanje vibracij in eksplozij;
- gospodarsko izkoriščanje naravnih virov;
- plovba in sidranje;
- promet z motornimi vozili in plovili;
- letanje pod določeno višino, vzletanje ali pristajanje zrakoplovov;
- lov in ribolov ter nabiranje rastlin ali živali;
- spreminjanje vegetacije;
- raziskovanje in odnašanje raziskovalnega materiala iz narave;
- športno-rekreativne dejavnosti;
- postavljanje reklamnih in drugih označb;
- obiskovanje in ogledovanje;
- kurjenje;
- opravljanje vojaških dejavnosti;
- vse druge dejavnosti, ki lahko bistveno ogrozijo zavarovano območje.
- strogi naravni rezervat

Na zavarovanem območju je prepovedano izvajati posege ali opravljati dejavnosti, ki ogrožajo ohranitev zavarovanega območja, namerno uničevati rastline in živali ter zadrževanje oseb, razen oseb, ki izvajajo nadzor.

Ne glede na prepoved iz prejšnjega odstavka lahko ministrstvo izjemoma dovoli zadrževanje na zavarovanem območju zaradi izvajanja znanstveno-raziskovalnega in učno-vzgojnega dela.

- naravni rezervat

Na zavarovanem območju je prepovedano opravljati dejavnosti s sredstvi in na način, ki bi lahko povzročil bistvene spremembe biotske raznovrstnosti, strukture in funkcije ekosistemov, in opravljati dejavnosti v času, ko je lahko ogrožen obstoj rastlin ali živali.

Z aktom o zavarovanju se na zavarovanem območju lahko prepove ali omeji:

- izvajanje posegov v prostor;
- odkopavanje ali zasipavanje zemljišč;
- spreminjanje vodnega režima;

- odzemanje naplavin;
- povzročanje hrupa, eksplozij in vibracij;
- gospodarsko izkoriščanje naravnih virov;
- plovba in sidranje;
- promet z motornimi vozili in plovili;
- letanje pod določeno višino, vzletanje ali pristajanje zrakoplovov;
- izvajanje agro- in hidromelioracij;
- spreminjanje kemičnih značilnosti tal;
- spreminjanje vegetacije;
- odstranjevanje živih meja, posameznih dreves in drugih drobnih naravnih struktur;
- zasajanje monokultur;
- nabiranje plodov, gob ali rastlin ter njihovih delov;
- vznemirjanje, ubijanje ali jemanje živali iz narave;
- naseljevanje in doseljevanje živali prosto živečih vrst;
- lov in ribolov ter nabiranje rastlin ali živali;
- umetno zasneževanje in dosneževanje;
- raziskovanje in odnašanje raziskovalnega materiala iz narave;
- športno rekreativne dejavnosti;
- obiskovanje in ogledovanje;
- opravljanje vojaških dejavnosti;
- okurjenje;
- vse druge dejavnosti, ki lahko bistveno ogrozijo zavarovano območje.
- širša zavarovana območja

Z aktom o zavarovanju širšega zavarovanega območja se na zavarovanem območju glede na vrsto širšega zavarovanega območja lahko prepove, omeji ali drugače uredi:

- izvajanje posegov in dejavnosti, s katerimi se ogroža prvobitnost narave;
- gradnja infrastrukturnih objektov, namenjenih bivanju, lovu, ribolovu, turizmu in športu, razen na za to določenih krajih;
- gradnja novih tranzitnih komunalnih, energetskih in prometnih objektov;
- gradnja sekundarnih bivališč;
- gradnja novih objektov;
- odkopavanje ali zasipavanje zemljišč;
- povzročanje eksplozij ali vibracij;
- gospodarska raba naravnih virov, razen za gradnjo na zavarovanem območju;
- odzemanje naplavin;
- spreminjanje vodnega režima, razen pri nujnih vzdrževalnih delih;
- promet z vozili in plovili;
- letenje pod določeno višino, vzletanje ali pristajanje zrakoplovov;
- letenje z jadralnimi padali, jadralnimi zmaji ali drugimi toplozračnimi ladjami ali ultralahkimi jadralnimi napravami zunaj za to določenih območij;
- vožnja z zrakoplovi pod 300 m od najvišje točke zavarovanega območja;
- kmetijsko obdelovanje zemljišč z načini in sredstvi, ki bi lahko povzročili bistvene spremembe biotske
- opravljanje vojaških dejavnosti;
- vse druge dejavnosti, ki lahko bistveno ogrozijo zavarovano območje.
- narodni park

Narodni park, namen zavarovanja, razvojne usmeritve, varstvena območja, varstveni režimi,

upravljaavec in drugo se določijo z zakonom.

- regijski park

Z aktom o zavarovanju se določijo podrobnejša pravila ravnanja na območju regijskega parka.

- krajinski park

Z aktom o zavarovanju se določijo podrobnejša pravila ravnanja na območju krajinskega parka.

3.2.2 Podatki o pridobitvi naravovarstvenih smernic in stopnja upoštevanja v planu

Zavod RS za varstvo narave za NZPO II ni podal smernic. Upoštevane so bile splošne naravovarstvene smernice in smernice za NZPO.

3.3 PRIKAZ OBMOČIJ DEJANSKE RABE

Dejanske rabe prostora ne prikazujemo. Razlog za to je v tem, da gre za strateški dokument, ki obsega dobršen del ozemlja Slovenije in prikaz dejanske rabe v tem primeru ni relevanten. Sloj dejanske rabe je podan z veliko natančnostjo, ki je pričujoč dokument ne more prikazati. Prikazovanje dejanske rabe zato v tem primeru nima nobene dodane vrednosti.

3.4 VRSTE IN HABITATNI TIPI ZA KATERE SO VAROVANA OBMOČJA DOLOČENA

Ker je NZPO II strateški dokument brez konkretnih lokacij posegov presoja z vidika kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov ni mogoča.

Kvalifikacijske vrste in habitatne tipe za posamezno območje Natura 2000 določa Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US in 3/14, 21/16, 47/18). Podatki iz standardnega obrazca za območje Natura so dostopni v Naravovarstvenem atlasu (vir: <http://www.naravovarstveni-atlas.si/nvajavni/>).

Glede na Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US in 3/14, 21/16, 47/18) je v Sloveniji zavarovanih 114 vrst (Direktiva o habitatih), 60 habitatnih tipov (Direktiva o habitatih) in 122 vrst ptic (Direktiva o pticah).

3.5 NAČRTI ZA UPRAVLJANJE VAROVANIH OBMOČIJ IN USMERITVE, KI IZHAJAJO IZ NJIH

Osnovni namen programa upravljanja je opredeliti za obdobje 2015–2020 izpolnjevanje obveznosti varstva posebnih varstvenih območij – območij Natura 2000, ki jih nalagata Republiki Sloveniji Direktiva o pticah in Direktiva o habitatih (glej poglavje 1.1). Tako bo Republika Slovenija dosegala enega od ciljev Evropske unije, to je, zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti evropsko pomembnih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov. S programom upravljanja se podrobneje opredeljujejo varstveni cilji in ukrepi na območjih Natura, pa tudi pristojni sektorji in odgovorni nosilci za izvajanje varstvenih ukrepov. Tako se želijo omogočiti horizontalne povezave s strateškimi načrti in razvojnimi programi. PUN predvideva predvsem povezavo z NUV II, ki med drugim vključuje tudi ukrepe za izboljšanje poplavne varnosti.

3.6 OPIS OBSTOJEČEGA IZHODIŠČNEGA STANJA OBMOČJA

Med varovana območja v Sloveniji uvrščamo območja Natura 2000 (Direktiva o pticah in Habitatna direktiva) in zavarovana območja.

3.6.1 Natura 2000 območja

Slovenija ima največji obseg Natura 2000 območij med vsemi državami v EU, ki obsegajo 37,2 % površine države. Največ, kar 70 % Natura območij, se nahaja znotraj gozdnih predelov. V Sloveniji je določenih 354 območij Natura 2000 na 7.683 km². Zavarovanih območij narave (Triglavski narodni park, regijski in krajinski parki ter rezervati in naravni spomeniki) zavzemajo 13 % ozemlja države. 67,7% ozemlja ima status ekološko pomembnih območij, med tem ko se naravne vrednote razprostirajo na 12 % ozemlja.

Število vrst in habitatnih tipov (2022, vir: ZRSVN):

- Število vrst – Direktiva o habitatih: 114
- Število habitatnih tipov – Direktiva o habitatih: 60
- Število vrst – Direktiva o pticah: 122 (v to število niso zajete ujede in vodne ptice, ki se v uredbi ne navajajo poimensko, temveč le kot skupina. Cela skupina je zabeležena kot ena vrsta.)

3.6.1.1 Stanje ohranjenosti habitatnih tipov in vrst

Ugodno stanje ohranjenosti habitatnih tipov v Sloveniji dosega slaba polovica le teh. V slabšem stanju so zlasti sladkovodni, mokriščni, barjanski in travniški habitatni tipi. Stanje ohranjenosti vrst v Sloveniji kaže, da je stanje ugodno le za dobro četrtino vrst, prav tako so neugodni tudi trendi. V letih 2007–2012 se je delež vrst z ugodnim stanjem ohranjenosti sicer povečal, vendar se je povečal tudi delež vrst s slabim stanjem ohranjenosti.

Habitatni tipi iz skupin sladkih voda, barij in močvirij so zaradi njihove razmeroma majhne površine zelo ranljivi, kar se kaže tudi v njihovi oceni stanja ohranjenosti. Neprimerno urejanje vodotokov, spreminjanje vodnega režima, onesnaževanje, neprimerna raba vode, struge vodotokov in drugih elementov vodnih teles, urbanizacija in naseljevanje invazivnih vrst so glavni dejavniki, ki vplivajo na slabo stanje ohranjenosti habitatnih tipov sladkih voda, barij in močvirij. Druga skupina habitatnih tipov, ki ima prav tako slabo oceno stanja ohranjenosti, so habitatni tipi travnišč. Intenzifikacija kmetijstva na eni in opuščanje kmetijske rabe na drugi strani sta glavna dejavnika, ki vplivata na stanje ohranjenosti travniških habitatnih tipov. Slabo stanje povečujejo še posegi v prostor – urbanizacija, spreminjanje vodnega režima ter invazivne vrste. V primerjavi s Slovenijo je stanje ohranjenosti gozdnih, grmiščnih ter obalnih, priobalnih in morskih habitatnih tipov v EU slabše. Ugodno stanje ohranjenosti ima le 17 % habitatnih tipov.

Zbirno poročilo po Direktivi o habitatih ugotavlja, da je bilo v Sloveniji leta 2013 43 % evropsko pomembnih habitatnih tipov (kvalifikacijski habitatni tipi za območja Natura 2000) v ugodnem stanju ohranjenosti, 28 % v neugodnem stanju, 28 % v slabem stanju, za 1 % habitatnih tipov pa ni bilo mogoče oceniti stanja.

Habitatni tipi iz Uredbe o Habitatnih tipih, ki so vezani na vodo in obvodni prostor celinskih voda, so navedeni v spodnji tabeli (Zbirno poročilo po Direktivi o habitatih, ZRSVN, 2019).

Tabela 4: Habitatni tipi vezani na celinske vode

Dodatek za Okoljsko poročilo za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti II

Habitatni tip	Stanje 2013	Stanje 2019	Spremembe od 2013 do 2019
Naravna distrofna jezera in ostale stoječe vode	Ugodno stanje	Ugodno stanje	Ni sprememb
Oligotrofne do mezotrofne stoječe vode z amfibijskimi združbami razredov <i>Littorelletea uniflorae</i> in/ali <i>Isoëta Nanojuncetea</i>	Slabo stanje	Slabo stanje	Ni sprememb
Naravna evtrofna jezera z vodno vegetacijo zvez ali <i>Magnopotamion</i> ali <i>Hydrocharition</i>	Ugodno stanje/Alp	Ugodno stanje/Alp	Ni sprememb/Alp
	Slabo stanje – se slabša/Con	Slabo stanje – stabilno/Con	Splošno stanje je stabilno/Con
Trde oligo-mezotrofne vode z bentoškimi združbami parožnic	Slabo stanje - stabilno	Slabo stanje - stabilno	Ni sprememb
Presihajoča jezera	Neugodno stanje – stabilno/Alp	Neugodno stanje – se izboljšuje/Alp	Splošno stanje se izboljšuje/Alp in Con
	Neugodno stanje – stabilno/Con	Ugodno stanje – stabilno/Con	
Alpske reke in zelnata vegetacija vzdolž njihovih bregov	Slabo stanje - se slabša/Alp	Slabo stanje - se slabša/Alp	Ni sprememb/Alp in Con
	Slabo stanje - se slabša/Con	Slabo stanje - se slabša/Con	
Vodotoki v nižinskem in montanskem pasu z vodno vegetacijo zvez <i>Ranunculion fluitantis</i> in <i>Callitricho Batrachion</i>	Slabo stanje – se slabša/Alp	Slabo stanje – se slabša/Alp	Ni sprememb/Alp in Con
	Neugodno stanje – se slabša /Con	Neugodno stanje – se slabša /Con	
Reke z muljastimi obrežji z vegetacijo zvez <i>Chenopodion rubri p.p.</i> in <i>Bidention p.p.</i>	Neugodno stanje – se slabša /Alp	Slabo stanje – stabilno/Alp	Splošno stanje se slabša /Alp
	Slabo stanje – se slabša /Con	Slabo stanje – stabilno/Con	Trend je stabilen/Con
Nižinske in montanske do alpske hidrofilne robne združbe z visokim steblikovjem	Ugodno stanje /Alp	Ugodno stanje /Alp	Ni sprememb/Alp in Con
	Slabo stanje – se slabša /Con	Slabo stanje – se slabša /Con	
Alpske reke in lesnata vegetacija z vrbami in nemškimi strojvcem (<i>Myricaria germanica</i>) vzdolž njihovih bregov	Slabo stanje - stabilno	Slabo stanje – neznan trend	Trend je neznan
Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja	Neugodno stanje – se slabša/Alp	Neugodno stanje – se slabša /Alp	Ni sprememb/Alp in Con
	Slabo stanje – se slabša /Con	Slabo stanje – se slabša /Con	
Obrečni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi vzdolž velikih rek	Slabo stanje – se slabša	Slabo stanje – se slabša	Ni sprememb
Lehnjakotvorni izviri	Neugodno stanje – stabilno /Alp	Neugodno stanje – stabilno /Alp	Ni sprememb /Alp in Con
	Neugodno stanje – stabilno /Con	Neugodno stanje – stabilno /Con	

Stanje stoječih in tekočih voda se je v zadnjih 50 letih precej spremenilo, saj se je povečeval delež morfološko spremenjenih vodotokov. S stanjem tekočih voda je tesno povezano tudi stanje poplavnih gozdov. Njihov obseg se je zmanjšal v poplavnem območju vseh večjih rek (Drava, Sava, Mura).

Vodne površine so pomembne tudi za ptice na prezimovanju in selitvi. V zadnjih dveh desetletjih sta se vrstna sestava in število ptic močno spremenila. Zlasti v obdobju prezimovanja so se pričele uveljavljati bolj razširjene in robustnejše vrste, kot so labod grbec, liska, kormoran in mlakarica. To je rezultat onesnaževanja in eutrofikacije voda, regulacij vodotokov in vnosa tujerodnih ribjih vrst.

Stanje ohranjenosti je najslabše pri habitatih celinskih voda. V ugodnem stanju ohranjenosti so sicer štiri HT: HT Naravna eutrofna jezera z vodno vegetacijo zvez *Magnopotamion* ali *Hydrocharition*, HT Naravna distrofna jezera in ostale stoječe vode, HT Presihajoča jezera in HT Nižinske in montanske do alpinske hidrofilne robne združbe z visokim steblikovjem. Ostali so v neugodnem ali slabem stanju ohranjenosti, kar je med drugim posledica spreminjanja struktur v vodah (npr. utrjevanje brežin), naselitve rib v stoječe vode in tujerodnih invazivnih vrst (ZRSVN, 2019).

Loke, poplavni gozdovi in ravnice, močvirja ob vodotokih ali stoječih vodah, trstičja ipd. so neposredno pod vplivom nihanja talne in površinske vode ter vodnega režima v porečju. Močvirja so ogrožena zaradi melioracijskih posegov, izkoriščanja gramoza in regulacije vodotokov. Vsak poseg v sklenjeno obrežno vegetacijo pomeni ožanje življenjskega prostora tamkajšnjih vrst. Poleg tega se ob vsakem posegu širijo invazivne tujerodne vrste, ki so na degradiranih rastiščih konkurenčno uspešnejše od domačih. Posledica je njihovo vrivanje v naravne sestoje obrečnih gozdov (npr. orjaška in kanadska zlata rozga, *Solidago gigantea*, *S. canadensis*). Zaradi obsežnih regulacij, povezanih z melioracijami, je bilo močno prizadeto močvirsko rastlinstvo, predvsem v Vipavski dolini in severovzhodni Sloveniji. Tako je, na primer v preteklosti za posegov v naravno okolje, močno upadlo število nahajališč močvirskega tulipana (*Fritillaria meleagris*) na območju Trzina, Pesnice in Ledave ter močvirskega mečka (*Gladiolus palustris*) v Vipavski dolini.

3.7 KLJUČNE ZNAČILNOSTI KVALIFIKACIJSKIH VRST NA OBRAVNAVANIH OBMOČJIH

Ker je NZPO II strateški dokument je tudi presoja na strateški ravni v skladu z prej opredeljenimi cilji in ne presoja na posamezne kvalifikacijske vrste in habitatne tipe. Ker lokacije posegov niso znane, podajamo splošne opise ogroženosti po posameznih skupinah.

V nadaljevanju podajamo kratek opis ogroženosti rastlinskih in živalskih vrst po skupinah, kot to izhaja iz publikacije Poročilo o okolju v Sloveniji 2009 (ARSO, 2010). V novejšem poročilu iz leta 2017 ogroženost rastlinskih vrst po skupinah ni navedena, tako da ostaja podan opis iz leta 2009.

Ključne skupine živalskih in rastlinskih vrst	Ogroženost
Mehkužci	Kot kvalifikacijskih vrst Natura 2000 območij je opredeljenih 5 vrst mehkužcev, to so: drobni svitek (<i>Anisus vorticulus</i>), Geyerjev vrtenec (<i>Vertigo geyeri</i>), Jalžičeva (Kuščerjeva) kongerija, jamska školjka (<i>Congeria jalzici (kuscerei)</i>), navadni škržek (<i>Unio crassus</i>), ozki vrtenec (<i>Vertigo angustior</i>). Za zaščito teh vrst je potrebno varovati habitate vrst, preprečevati zmanjševanje raznolikosti površin stoječih voda, ohranjati izvire, mrtvice in mrtve rokave rek ter barja. Spreminjanje hidroloških razmer vodi do hitrejšega odtokanja vode, preživetje populacij na takšnih območjih pa je s tem najbolj ogroženo predvsem ob sušah.
Členonožci: Raki, hrošči, kačji pastirji in metulji	Kot kvalifikacijske vrst Natura 2000 območij je opredeljenih 29 vrst členonožcev. Vzroki za ogroženost rakov je bolezen račja kuga, ki je bila na območju Evrope prisotna v 19. stoletju. Populacija rakov se od takrat tako v Evropi kot pri nas ni bistveno opomogla. Danes so sladkovodni raki ogroženi predvsem zaradi organskega (komunalnega) onesnaženja vodotokov, mehanskih posegov v vodotoke, kot so regulacije, zadrževalniki, raba vode za različne namene – za pitno vodo, za male hidroelektrarne, za rejo rib ter prisotnost tujerodnih vrst rakov.

	<p>Poglavitni vzroki ogroženosti hroščev so gradnja infrastrukturnih objektov, hidroelektrarn in urbanizacija, intenzivno gnojenje travnikov, izginjanje travnatih površin, odstranjevanje starih in napol odmrlih dreves iz gozdov, onesnaževanje voda ter spreminjanje vodnega in obvodnega okolja, neposredno uničevanje jam (zasipavanje, odlaganje odpadkov ipd.), turistična raba jam in posredno onesnaževanje jam (Hlad in Skoberne, 2001).</p> <p>Zaradi človekovih posegov v življenjski prostor kačjih pastirjev so slednji danes močno ogrožena živalska skupina. Vzroki za ogroženost so kompleksni in vključujejo onesnaževanje stoječih voda ter uničevanje obrežne vegetacije, prekomeren vnos rib za potrebe športnega ribolova in spreminjanje naravne vrstne sestave ribje favne, vključno z vnosom tujerodnih vrst. Kačje pastirje ogrožajo tudi regulacije vodotokov, izsuševanje mokrišč, strojno čiščenje kanalov ter melioracijskih jarkov in reaktivacija naravovarstveno pomembnih glinokopov ter gramoznic.</p> <p>Dnevne metulje ogrožata spreminjanje in uničevanje njihovega življenjskega prostora zaradi večjih gradbenih posegov, intenzivnega kmetijstva, zaraščanja opuščениh površin in izsuševanja mokrišč. Nočni metulji pa so dodatno ogroženi še zaradi povečanega cestnega prometa ter javne razsvetljave.</p>
Ribe in piškurji	<p>Kot kvalifikacijskih vrst Natura 2000 območij je opredeljenih 29 vrst rib in piškurjev. Med najbolj uničujočimi vzroki, ki ogrožajo piškurje in ribe v celinskih vodah, je spreminjanje kakovosti habitatov ribjih vrst in piškurjev ter izguba habitatov, ki je posledica okoljskih sprememb. Zgolj izjemoma lahko lokalno na posamezne lovne vrste rib vpliva nedovoljen ribolov (vir: Zavod za ribištvo Slovenije, 2016).</p>
Dvoživke	<p>Kot kvalifikacijskih vrst Natura 2000 območij je opredeljenih 6 vrst dvoživk. Urbanizacija, kmetijska dejavnost, razvoj prometne in elektro infrastrukture, regulacije vodotokov in protipoplavne ureditve njihovih razlivnih površin, čiščenje in izsekavanje vegetacije na bregovih in v puferskem pasu vodotokov; odstranjevanje mejic in podobnih struktur v krajini, ki delujejo kot migratorni koridorji; manjšanje obsega mokrišč, nevdzdrževanje, zaraščanje in uničevanje mlak in kalov zaradi prenehanja njihove tradicionalne rabe, razraščanje tujerodnih in invazivnih vrst so poglavitni razlogi za izginjanje in fragmentacijo habitatov dvoživk.</p>
Plazilci	<p>Kot kvalifikacijskih vrst Natura 2000 območij sta opredeljeni 2 vrst plazilcev. Plazilci so med najbolj ogroženimi živalskimi skupinami v Sloveniji. Večina jih sodi v skupino ranljivih vrst. Med ogrožene vrste sodi močvirska sklednica (<i>Emys orbicularis</i>), ki jo ogroža tujerodna vrsta želva rdečevratka (<i>Trachemys scripta elegans</i>). Najpogostejši vzrok ogrožanja plazilcev je degradacija njihovih življenjskih prostorov, bodisi zaradi njihovega izginotja oz. uničevanja ali zaradi onesnaženja.</p>
Ptice	<p>Kot kvalifikacijskih vrst Natura 2000 območij je opredeljenih 119 vrst ptic. V Sloveniji naj bi bilo po nekaterih podatkih ogroženih približno 60 % vrst ptic. Največje ogrožanje predstavlja izguba habitata, predvsem zaradi izsuševanja mokrišč in uničevanja obrežne vegetacije.</p>
Sesalci	<p>Kot kvalifikacijskih vrst Natura 2000 območij je opredeljenih 15 vrst sesalcev. Glavni vzrok ogroženosti so predvsem izguba habitata zaradi intenzivnega kmetijstva, fragmentacija habitatov zaradi izgradnje novih cest, onesnaževanje vodotokov in neustrezno urejanje njihovih bregov. Vidro ogrožajo spremembe habitata, kot so regulacije vodotokov in odstranjevanje obrežne vegetacije, onesnaževanje vodotokov, nesreče in nezakonit lov.</p>
Praprotnice in semenke	<p>Kot kvalifikacijskih vrst Natura 2000 območij je opredeljenih 28 vrst praprotric in semenk. Praprotnice in semenke so ogrožene predvsem zaradi spreminjanja življenjskega prostora, komercialnega izkoriščanja in neposrednega uničevanja, vključno z nabiranjem.</p>

3.8 PODATKI O SEZONSKIH VPLIVIH NARAVNIH MOTENJ NA KJUČNE HABITATE ALI VRSTE NA OBMOČJU

3.8.1 Poplave

Poplave so eden izmed naravnih pojavov, ki so z drugimi geološkimi procesi oblikovali in še preoblikujejo zemeljsko površje. Poplavna območja so sestavni del vodotokov, kot del vodnega

prostora predstavljajo pomemben vodni ekosistem in pomembno vplivajo na vodni režim, predvsem pri zmanjševanju konic poplavnih valov in bogatenju podtalnice.

V zadnjih cca. 30 letih so poplavni dogodki v Sloveniji povzročili za cca 2100 milijonov evrov škode, od tega samo v zadnjih 10 letih cca 1000 milijonov evrov škode. Samo v zadnjih 10 letih (obdobje 2010-2019) pa so večji poplavni dogodki v letih 2010, 2012, 2014, 2016, 2017, 2018 in 2019 v Sloveniji povzročili za cca. 1100 mio EUR škode. Obvladovanje poplavne ogroženosti je izredno pomemben del upravljanja z vodami, ki ga vsaj delno določata t.i. poplavna direktiva (Direktiva 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23.10.2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti).

Obrežni pasovi, mrtvice, mokrišča ob rekah in poplavne ravnice so ključni pokrajinski elementi z visoko stopnjo biotske raznovrstnosti in naravnih funkcij ter ekosistemskih storitev. So dinamični sistemi, ki ji oblikuje ponavljajoča erozija in odlaganje sedimentov, poplavljanje in zapleten proces izmenjave med površinsko in podzemno vodo. Vse to uvršča poplavna območja med najbolj biološko produktivne in raznovrstne ekosisteme na planetu.

V preteklosti so bila poplavna območja po vsem svetu pod velikim pritiskom zaradi regulacij rek, sprememb v njihovi hidrologiji in povečane rabe prostora. Danes so poplavna območja na svetovni ravni med najbolj ogroženimi ekosistemi.

Režim pretoka in vodostaja določa magnitudo ekoloških procesov in časovno variabilnost v združbah poplavnih območij in ekosistemskih procesih. Fluvialna dinamika je gonilo za zagotavljanje sklenjenosti poplavnih območij in vodotokov. Hidrološka povezanost, ki je ključen proces na poplavnih območjih, se navezuje na prenos energije, snovi in organizmov z vodo znotraj vodotoka in med vodotoki. Raznovrstnost ptic in rib je na primer bistveno večja na poplavnih ravninah rek z naravno hidrologijo v primerjavi s poplavnimi površinami rek z regulacijami. Že majhne spremembe v količini pritokih lahko močno spremenijo združbe in njihovo raznovrstnost. Lokalni izviri podzemne vode pa so pogosto povezani z večjo biomaso alg in zooplanktona ter večjo vrstno pestrostjo lesnatih in zeljnatih rastlin.

Poplavna območja so med najbolj spremenjenimi pokrajinami na svetu in izginjajo z zaskrbljujočo hitrostjo. Spremembe v hidrologiji so največja grožnja ekosistemom rek in poplavnih območij. S spreminjanjem hidrologije se spreminja frekvenca in trajanje poplav, manjša se obseg poplav, spreminjajo se lastnosti suhih obdobj. Spremembe v hidrologiji zmanjšajo povezanost med matično reko in poplavnimi območji, spremeni se prenos sedimentov.

4. METODE PRESOJE VPLIVOV NA NARAVO

Dodatek za presojo sprejemljivosti vplivov na varovana območja je pripravljen na osnovi pregleda razpoložljive strokovne literature in podatkov.

Dodatek je izdelan na podlagi Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS. št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11). V skladu s Pravilnikom, smo presojo posledice učinkov na varstvene cilje obravnavanega varovanega območja in njihovo celovitost ter povezanost ugotavljali v naslednjih velikostnih razredih:

Tabela 5: Lestvica velikostnih razredov vplivov izvedbe planov na varovana območja

Razred učinka	Opredelitev razreda učinka
A	ni vpliva / pozitiven vpliv
B	nebistven vpliv
C	nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)
D	bistven vpliv
E	uničujoč vpliv

Če se podocene in ocene za katerokoli posledico učinka ne uvrstijo v velikostni razred D ali E, vplivi plana na varstvene cilje varovanega območja in njegove celovitosti ter povezanosti niso škodljivi. Če se podocene in ocene za katerokoli posledico učinka uvrstijo v velikostni razred D ali E, so vplivi plana na varstvene cilje varovanega območja in njegove celovitosti ter povezanosti pomembni in škodljivi.

V okviru presoje vpliva NZPO II smo presojali potencialen vpliv dvajsetih protipoplavnih ukrepov, ki jih predvideva NZPO II in njihov predviden vpliv na naravo (tabela spodaj).

Tabela 6: Potencialen vpliv ukrepov NZPO II na naravo

Ukrep NZPO II	Potencialen vpliv na naravo
U1 Določevanje in upoštevanje poplavnih območij	+
U2 Identifikacija, vzpostavitev in ohranitev razlivnih površin visokih voda	+
U3 Prilagoditev rabe zemljišč v porečjih	+
U4 Izvajanje hidrološkega in meteorološkega monitoringa	0
U5 Vzpostavitev in vodenje evidenc s področja poplavne ogroženosti	0
U6 Izobraževanje in ozaveščanje o poplavni ogroženosti	0
U7 Načrtovanje in gradnja gradbenih protipoplavnih ukrepov	-/+
U8 Izvajanje individualnih (samozaščitnih) protipoplavnih ukrepov	-
U9 Redno preverjanje učinkovitosti obstoječih (gradbenih) protipoplavnih ureditev	0
U10 Redno vzdrževanje vodotokov, vodnih objektov ter vodnih in priobalnih zemljišč	-/+
U11 Izvajanje rečnega nadzora	?
U12 Protipoplavno upravljanje vodnih objektov	-/+
U13 Zagotavljanje finančnih resursov za izvajanje gospodarske javne službe urejanja voda	0
U14 Priprava načrtov zaščite in reševanja ob poplavah	0
U15 Napovedovanje poplav	0
U16 Opozarjanje v primeru poplav	0
U17 Interventno ukrepanje ob poplavah	-
U18 Ocenjevanje škode in izvajanje sanacij po poplavah	+/-
U19 Dokumentiranje in analiza poplavnih dogodkov	0

U20 Sistemski, normativni, finančni in drugi ukrepi	0
---	---

Tabela 7: Razvrstitev potencialnih vplivov

Simbol	Klasifikacija in opis vpliva
+	Vpliv izvedbe ukrepa je potencialno pozitiven na okoljski cilj
0	Vpliva izvedbe ukrepa ne bo oz. bo nevtralen na okoljski cilj
-	Vpliv izvedbe ukrepa je potencialno negativen na okoljski cilj
-/+	Vpliv izvedbe ukrepa je lahko negativen ali pozitiven na okoljski cilj, kar je odvisno od prostorske umestitve in načina izvedbe.
?	Vpliv ukrepa na okoljski cilj je nedoločljiv

Ker gre za prostorsko nedefinirane ukrepe smo ocenjevali njihov vpliv neodvisno od prostorske komponente. Marsikateri vpliv navedenih ukrepov je namreč neodvisen od lokacije njegove izvedbe – regulacija nekega naravnega vodotoka ima na ribe na primer vedno negativen vpliv, ohranjanje poplavnih površin pa ima na biotsko raznovrstnost vedno pozitiven vpliv itd. To okoljsko poročilo obravnava potencialne vplive izvajanja ukrepov NZPO II na strateški ravni in opredeljuje le take omilitvene ukrepe, ki niso odvisni od specifične lokacije izvajanja ukrepa.

Prav vsi gradbeni protipoplavni ukrepi so na prav vseh mestih v NZPO II označeni kot informativni in predstavljajo zgolj pregled gradbenih protipoplavnih ukrepov v različnih (sedmih) fazah po Sloveniji. Gre za gradbene protipoplavne ukrepe, ki so v različnih fazah izvedbe, in so:

- ali že bili ali pa še bodo presojani v okviru celovite presoje vplivov na okolje (CPVO) za razne vrste državnih (DPNjev) in občinskih prostorskih aktov (OPNjev ali OPPNjev),
- ali že bili ali pa še bodo presojani v okviru postopka presoje vplivov na okolje (PVO) na konkreten projekt (projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja).

Uvrstitev posameznega projekta v informativni nabor gradbenih protipoplavnih ukrepov v NZPO II ne pomeni prav nobenega odpustka posameznemu projektu z vidika morebiti potrebnih presoj na okolje ali naravo v skladu s predpisi s teh področij.

Prav vsi protipoplavni ukrepi, ki se nanašajo na načrtovanje, projektiranje ali gradnjo novih gradbenih protipoplavnih ukrepov bodo vključeni v redne postopke s področja urejanja prostora, graditve objektov in presoj vplivov na okolje. V primeru, da bi prostorski razvoj katerega izmed teh ukrepov pomembno vplival na okolje, bo potrebno izvesti celovito presojo vplivov na okolje, ki se v skladu z ZVO-1 izvede za vsak plan, ki na podlagi zakona sprejme pristojni organ države ali občine za področje urejanja prostora oz. upravljanja voda, če se z njim določa ali načrtuje poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje, skladno z določbami 51. člena ZVO-1, ali če je zanj zahtevana presoja sprejemljivosti po predpisih o ohranjanju narave. V primeru projekta, ki lahko pomembno vpliva na okolje, je za pridobitev gradbenega dovoljenja treba izvesti presojo njegovih vplivov na okolje.

Dodatek je pripravljen brez matrik, v skladu s 25.a členom Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja, ki navaja: Za operative programe in druge plane ali njihove dele, ki niso plani s področja prostorskega načrtovanja in se iz njihovega opisa tudi s sklepanjem ne da ugotoviti vseh načrtovanih posegov, ker v opisih ni konkretnih lokacij posegov oziroma iz njih ni razvidna dovolj podrobna vrsta posegov, se pri presoji sprejemljivosti matrika iz Priloge 6 tega pravilnika ne izpolni. Po skupinah je bil obravnavan vpliv NZPO II, podane so bile strokovne ocene za ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatnih tipov.

5. PODATKI O UGOTOVLJENIH VPLIVIH NAČRTA IN NJIHOVI PRESOJI

Območje neposrednega in daljinskega vpliva smo določili na podlagi Priloge 2 Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11).

Na varovana območja bi lahko imeli vpliv sledeči protipoplavni ukrepi:

- Določevanje in upoštevanje poplavnih območij (U1)
- Identifikacija, vzpostavitev in ohranitev razlivnih površin visokih voda (U2)
- Prilagoditev rabe zemljišč v porečjih (U3)
- Načrtovanje in gradnja gradbenih protipoplavnih ukrepov (U7)
- Izvajanje individualnih (samozaščitnih) protipoplavnih ukrepov (U8)
- Redno vzdrževanje vodotokov, vodnih objektov ter vodnih in priobalnih zemljišč (U10)
- Protipoplavno upravljanje vodnih objektov (U12)
- Ocenjevanje škode in izvajanje sanacij po poplavah (U18)

5.1 Določevanje in upoštevanje poplavnih območij (U1)

Gre za ukrep, ki se izvaja v postopkih priprave državnih in občinskih prostorskih aktov (DPN, OPN, OPPN). Namen ukrepa je omejevanje ali preprečevanje vnosa novega škodnega potenciala na obstoječa poplavna območja. Omejitve in pogoje za umeščanje novih posegov na obstoječa poplavna območja so predpisani z ZV-1 (Ur. l. RS, št. (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20) in predvsem Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08, 49/20). Ohranjanje poplavnih površin v naravni obliki ima na ohranjanje biotske raznovrstnosti vedno pozitiven vpliv. Kljub temu, je veliko vrstno in habitatno bogatih območij v razredu srednje ali majhne nevarnosti, kar pomeni, da je na takih površinah možna gradnja. Ta območja so pomembna prehodna območja in izrednega pomena za zagotavljanje zveznosti kopenskih habitatov vezanih na vodo. Določanje in upoštevanje poplavnih območij je ključen ukrep za zagotavljanje poplavne varnosti na način, ki ima na ohranjanje biotske raznovrstnosti najmanjši negativen vpliv. V ReNPVO je navedeno, da med pritiski in grožnjami za evropsko pomembne vrste in habitatne tipe med drugim izstopajo ureditve vodotokov (tudi zaradi zagotavljanja protipoplavne varnosti). V ReNPVO je prav tako navedeno, da je rekam potrebno zagotoviti več prostora.

Glede na ogroženost mokrotnih habitatov na eni strani in njihovem pomenu za ohranjanje biotske raznovrstnosti na drugi, je ključno, da gradbeni protipoplavni ukrepi niso instrument prostorskega načrtovanja temveč se uporabljajo za reševanje obstoječe problematike – ko gre za neposredno ogroženost objektov ali infrastrukture. Navedeno je skladno s Strategijo prostorskega razvoja Slovenije 2050, kjer je navedeno: *Poselitev na najbolj ogroženih območjih (poplave, plazovi) se opušča, opravlja se preselitev na varna območja.*

5.2 Identifikacija, vzpostavitev in ohranitev razlivnih površin visokih voda (U2)

Obrežni pasovi, mrtvice, mokrišča ob rekah in poplavne ravnice so ključni pokrajinski elementi z visoko stopnjo biotske raznovrstnosti in naravnih funkcij ter ekosistemskih storitev. So dinamični sistemi, ki ji oblikuje ponavljajoča erozija in odlaganje sedimentov, poplavljanje in zapleten proces izmenjave med površinsko in podzemno vodo. Vse to uvršča poplavna območja med najbolj biološko produktivne in raznovrstne ekosisteme na planetu.

V preteklosti so bila poplavna območja po vsem svetu pod velikim pritiskom zaradi regulacij rek, sprememb v njihovi hidrologiji in povečane rabe prostora. Danes so poplavna območja na svetovni ravni med najbolj ogroženimi ekosistemi.

Režim pretoka in vodostaja določa magnitudo ekoloških procesov in časovno variabilnost v združbah poplavnih območij in ekosistemskih procesih. Fluvialna dinamika je gonilo za zagotavljanje sklenjenosti poplavnih območij in vodotokov. Hidrološka povezanost, ki je ključen proces na poplavnih območjih, se navezuje na prenos energije, snovi in organizmov z vodo znotraj vodotoka in med vodotoki. Raznovrstnost ptic in rib je na primer bistveno večja na poplavnih ravninah rek z naravno hidrologijo v primerjavi s poplavnimi površinami rek z regulacijami. Že majhne spremembe v količini pritokih lahko močno spremijo združbe in njihovo raznovrstnost. Lokalni izviri podzemne vode pa so pogosto povezani z večjo biomaso alg in zooplanktona ter večjo vrstno pestrostjo lesnatih in zeljnatih rastlin.

Poplavna območja so med najbolj spremenjenimi pokrajinami na svetu in izginjajo z zaskrbljujočo hitrostjo. Spremembe v hidrologiji so največja grožnja ekosistemom rek in poplavnih območij. S spreminjanjem hidrologije se spreminja frekvenca in trajanje poplav, manjša se obseg poplav, spreminjajo se lastnosti suhih obdobj. Spremembe v hidrologiji zmanjšajo povezanost med matično reko in poplavnimi območji, spremeni se prenos sedimentov.

Ukrep U2 Identifikacija, vzpostavitev in ohranitev razlivnih površin visokih voda na naravo pozitiven vpliv. V preteklosti so bile večje površine, nekoč mokrotnih in poplavnih travnikov, izsušene za potrebe poselitve in kmetijstva. Protipoplavni ukrepi so na več vodotokih predstavljali grob poseg v habitat vodnih in obvodnih vrst. Z ohranitvijo ali še bolj vzpostavitvijo razlivnih površin ohranjamo ali širimo habitate mnogih zavarovanih in ogroženih vrst. Prav tako se ohranjajo ali vzpostavljajo funkcije tega izjemno produktivnega ekosistema. Kot tudi dokument evropske komisije *Best practices on flood prevention, protection and mitigation* (2003) izpostavlja, so negradbeni ukrepi dolgoročno bolj vzdržni in učinkoviti kot gradbeni ukrepi. Ukrep je hkrati skladen z ReNPVO 2030 in Strategijo prostorskega razvoja Slovenije 2050.

Podan je splošni omilitveni ukrep, ki je že naveden v Prilogi G NZPO II.

5.3 Prilagoditev rabe zemljišč v porečjih (U3)

Prilagoditev rabe zemljišč v porečjih ima lahko na naravo predvsem pozitiven vpliv. Ohranjanje gozdnih površin na strmih povirnih pobočjih, ohranjanje travniških površin na poplavnih kmetijskih površinah in podobno ima pozitiven vpliv na naravovarstvene vsebine. Naravne površine (z vegetacijo, prstjo, mokrišča) imajo pomembno vlogo pri ohranjanju vode še posebej pri poplavah manjšega in srednjega razreda. Dokument evropske komisije *Best practices on flood prevention, protection and mitigation* (2003) navaja, da bi morale strategije za ekološko obvladovanje poplav temeljiti na izboljšanju rabe zemljišč v porečjih ter preprečevanju hitrega odtoka vode. Poleg

manjšanja vplivov poplav to vodi k ohranjanju in večanju biotske raznovrstnosti in pogosto polnjenju virov podzemne vode in k čistejši pitni vodi.

Kot izhaja iz mnenja ZRSVN (št. 3562-0084/2021-4, z dne 16. 6. 2022) ima lahko velik negativen vpliv na varovana območja narave neustrezna kmetijska raba zemljišč ob vodotokih, ki ima za posledico krčenje in odstranjevanje lesne obrežne vegetacije. Obrežna lesna vegetacija predstavlja ali omogoča ohranjanje habitatnih tipov in habitatov predvsem mnogih vrst ptic, kačjih pastirjev, rib, sesalcev, rakov... območij Natura 2000. Problematika je posebej značilna za nižinske vodotoke v kmetijskih krajini, kjer je zaradi rabe priobalnih zemljišč, lesna obrežna vegetacija v velikem obsegu ali v celoti odstranjena. Obenem se, zaradi varstva kmetijskih zemljišč pred poplavami, odstranjuje lesna obrežna vegetacija in izvaja košnje brežin vodotokov z namenom zagotavljanja pretočnosti vodotokov. Problematiko prekomernega odstranjevanja lesne obrežne vegetacije obravnava tudi Programa ukrepov upravljanja voda NUVII. Za zmanjšanje negativnega vpliva spremenjene rabe tal na stanje vodnih teles površinskih voda je določen ukrep DUDDS4 – Izvedba ukrepov za zmanjšanje negativnega vpliva rabe tal v obrežnem pasu na stanje voda. Za izboljšanje stanja so prepoznane tri kombinacije tehničnih ukrepov in sicer:

- vzpostavitev naravno značilnega obrežnega pasu (nadzorovan sukcesivni razvoj),
- vzpostavitev naravno značilnega obrežnega pasu (celostna zasaditev obrežnega pasu) in
- sonaravno vzdrževanje avtohtone obrežne vegetacije (ukrep se predvideva predvsem na vodnih telesih površinskih voda, kjer vzpostavitev značilnega obrežnega pasu v celoti zaradi intenzivne rabe (npr. urbaniziranih površin) ni možna in je možno le sonaravno vzdrževanje).

Podan je splošni omilitveni ukrep.

5.4 Izvajanje hidrološkega in meteorološkega monitoringa (U4)

Izvajanje hidrološkega in meteorološkega monitoringa je ključno predvsem z vidika določanja in podrobnega kartiranja poplavnih območij, načrtovanja gradbenih protipoplavnih ukrepov, napovedovanja poplav, opozarjanja pred poplavami, interventnega ukrepanja, priprave načrtov zaščite in reševanja ter dokumentiranja in analiziranja poplavnih dogodkov. Izvajanje ukrepa ne bo imelo neposrednega vpliva v okolju in na naravi.

5.5 Vzpostavitev in vodenje evidenc s področja poplavne ogroženosti (U5)

Pri ukrepu U5 gre za vodenje evidence s področja poplavne ogroženosti (vodni kataster, vodna knjiga). Gre za t. i. sistemski ukrep, ki na naravo ne bo imel vpliva.

5.6 Izobraževanje in ozaveščanje o poplavni ogroženosti (U6)

Gre za ukrep namenjen izobrazbi in ozaveščanju o poplavni ogroženosti in predvsem kako postopati čim bolj samozaščitno v času po napovedi poplave, med poplavo in po poplavi. Ukrep ne bo imel neposrednega vpliva v okolju in na naravi.

5.7 Načrtovanje in gradnja gradbenih protipoplavnih ukrepov (U7)

Gradbeni protipoplavni ukrepi obsegajo naslednje ukrepe:

- Ukrepi za povečevanje pretočnosti
- Ukrepi za zmanjšanje maksimalnih pretokov (izboljšanje zadrževanja vode)

- Ukrepi v zaledjih za obvladovanje sproščenega materiala ter njegovo premeščanje in odlaganje dolvodno (izboljšanje zadrževanja sedimentov, stabilizacija povirij, umirjanje erozijskih žarišč)
- Ukrepi za zmanjšanje poplavne ogroženosti obalnih območij (stoječih voda in morja)

V veliki večini imajo lahko gradbeni protipoplavni ukrepi na naravo negativen vpliv. Po eni strani gre lahko za posege v sam vodotok, kjer se z izvedbo ukrepov potencialno spremenijo življenjski pogoji in habitati. S posegi lahko nastanejočasne ali stalne ovire na vodotokih, ki zmanjšujejo povezljivost habitatov in ogrozijo fitness populacij, tudi v širšem prostoru.

Regulacije vodotokov, na primer, imajo za vodne ekosisteme vedno negativne posledice, ki pa jih je nemogoče v celoti napovedati, saj se lahko pojavijo tudi več 10 let po posegu. Po regulaciji v novem ekosistemu takoj nastopi pomanjkanje ustrezne hrane predvsem za bentivore vrste rib, količina rečnega bentosa upade, raznovrstnost se zmanjša ali pa se spremeni sestava združb. Nekatere vrste so prizadete neposredno zaradi spremembe habitata, druge pa zaradi onemogočene migracije. Z odstranjevanjem vegetacije ob vodotokih ribe izgubijo pomembna skrivališča, prav tako vegetacija preprečuje pregrevanje vode. Pri ribjih populacijah ima izredno pomembno vlogo prav temperatura vode. Rečne ribje vrste so prilagojene na določene dnevne, sezonske in letne temperaturne pogoje v vodotokih. Pri postrvih so spremembe za 8°C že smrtne, za krapovce pa 12°C.

Regulacije spreminjajo najpomembnejše fizikalne lastnosti, ki regulirajo življenjske procese vodi – temperaturo vode, hitrost vodnega toka, tekstrukturo rečnega dna in brežin. Spremembe v naravnih hidromorfoloških značilnostih vplivajo tudi na strukturo in količino rečnih usedlin. Z spremembo naravne hiromorfologije se pestrost habitatov rib zelo zmanjša ali celo izgubi.

Med gradbene posege je vključena tudi izgradnja prečnih vodnih zgradb (talni pragovi, drče, jezovi, zaplavne pregrade, prodni zadrževalniki). Prečne vodne zgradbe spreminjajo rečne habitate in vplivajo na razmere za razmnoževanje, rast in razvoj rib. Prekinitev selitvenih poti za ribe povečuje izganjanje nekaterih rib na posameznih odsekih vodotokov.

Ukrepi pa pomenijo tudi zmanjšanje razlivnih površin in s tem izgubo habitatov mnogih ogroženih in zavarovanih kopenskih vrst vezanih na občasne poplave. Tudi neustrezno časovno obdobje izvajanja ukrepov lahko pomeni močan negativen vpliv na določene vrste. Pozitiven vpliv na naravo bi lahko gradbeni ukrepi imeli le v primeru, ko se pred poplavami varujejo objekti, ki lahko ob poplavah povzročijo onesnaženje vodotokov in s tem veliko škodo.

Glede na ogroženost mokrotnih habitatov na eni strani in njihovem pomenu za ohranjanje biotske raznovrstnosti na drugi, je ključno, da gradbeni protipoplavni ukrepi niso instrument prostorskega načrtovanja temveč se uporabljajo za reševanje obstoječe problematike – ko gre za neposredno ogroženost objektov ali infrastrukture. Navedeno je skladno s Strategijo prostorskega razvoja Slovenije 2050, kjer je navedeno: *Poselitev na najbolj ogroženih območjih (poplave, plazovi) se opušča, opravlja se preselitev na varna območja.*

Podan je splošni omilitveni ukrep, ki je že naveden v Prilogi G NZPO II. Za nekatera izbrana porečja so podani splošni omilitveni ukrepi za nadaljnje načrtovanje gradbenih protipoplavnih ukrepov, ki izhajajo iz Priloge 3. Ker gre za splošne omilitvene ukrepe bo potrebno v nadaljnjih fazah, v okviru presoj na podrobnejših ravneh, podati ustrezne omilitvene ukrepe za vsa porečja NZPO II.

Obenem je potrebno opozoriti, da posamezni gradbeni protipoplavni ukrepi, ki so v NZPO II navedeni le informativno, niso bili presojeni, saj se še ne umeščajo v prostor ne z NZPO II niti z drugimi prostorskimi akti. Te posegi še niso v fazi priprave prostorskega akta za posamezen ukrep/poseg oz. v fazi priprave za pridobitev gradbenega dovoljenja za posamezen ukrep/poseg, zato niso znane kapacitete in dimenzije. Konkretno lokacije in dimenzije posameznih gradbenih protipoplavnih ukrepov bodo presojane v fazi priprave prostorskih aktov oz. v postopku izdaje gradbenega dovoljenja. Med projekti so informativno navedeni in prikazani tudi nekateri gradbeni protipoplavni ukrepi, ki so v različnih fazah izvedbe ter z NZPO II niso umeščeni v prostor. Ocena C (vpliv je nebitven ob izvedbi omilitvenih ukrepov), ki velja za pričujoč dokument torej ni zagotovilo, da bodo posamezni projekti v nadaljnjih presojah prepoznani kot sprejemljivi z vidika narave.

5.8 Izvajanje individualnih (samozaščitnih) protipoplavnih ukrepov (U8)

Izvajanje individualnih (samozaščitnih) protipoplavnih ukrepov ima lahko na naravo negativen vpliv predvsem zaradi izgube habitata kopenskih vrst in habitatnih tipov, ki so vezane na vodo. Nekateri individualni ukrepi (npr. nasipi) namreč fizično posežejo v življenjski prostor vrst. Ker pa so individualni ukrepi prostorsko omejeni ta vpliv ni velik.

Podani so omilitveni ukrepi, ki so že navedeni v Prilogi G NZPO II.

5.9 Redno preverjanje učinkovitosti obstoječih (gradbenih) protipoplavnih ureditev (U9)

Redno in investicijsko vzdrževanje ter upravljanje obstoječe protipoplavne vodne infrastrukture se izvaja v okviru gospodarske javne službe urejanja voda. Gre za ukrep, ki ne bo imel neposrednega vpliva na okolje in naravo.

5.10 Redno vzdrževanje vodotokov, vodnih objektov ter vodnih in priobalnih zemljišč (U10)

V okviru vzdrževanja se izvajajo vzdrževalna dela na poškodovanih oz. dotrajanih objektih vodne infrastrukture, čiščenje obrežne zarasti, vzpostavljanje pretočnega profila oz. čiščenje naplavin v rečnih strugah in v zaplavnih pregradah. Vzdrževanje vključuje tudi košnjo in sečnjo priobalnih zemljišč. Vzdrževanje ima lahko, v kolikor se izvaja v neustreznem letnem času ali prevelikem obsegu na vrste in habitatne tipe negativen vpliv.

Rezultat vzdrževalnih posegov v vodotoke v smislu urejanja pretočnosti in prodonosnosti vodotokov so med drugim tudi spremenjene hidromorfološke značilnosti struge vodotoka. Posledice spremenjenih hidromorfoloških značilnosti struge so sprememba v sestavi usedlin, fizikalno-kemijskih in biotskih lastnosti vode, kar pomeni pomembno spremembo habitata. Sprememba habitata vpliva na ribje združbe, kar se odraža kot sprememba v vrstni sestavi, velikosti populacij, prostorski razporeditvi vrst, velikostni in starostni strukturi populacij. Kratkoročne posledice posegov v strugo vodotokov so med drugim: kaljenje vode, pogin rib in uničenje obstoječih brežin. Dolgoročne posledice pa so: prevelika hitrost vodnega toka, uničenje habitatov rib, uničenje obstoječih drstišč, osiromašenje vrstne pestrosti, segrevanje vode, zmanjšanje površin skrivališč za ribe, zmanjšana ali preprečena prehodnost za ribe,...

Tak je primer Voglajne. V srednjem toku je pomanjkanje proda, zaradi vzdrževanja pretočnosti struge, zato je struga pogloblja. Z odstranjevanjem proda je moteno potovanje naplavin dolvodno po vodotoku. Ohranjena rečna dinamika z zasipavanjem naplavin in erozijo ohranja mozaik najrazličnejših vodnih in obvodnih habitatnih tipov, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Ohranjanje rečne dinamike z nemotenim prenosom naplavin vzdolž vodotoka in ustvarjanjem ter premeščanjem prodišč zagotavlja ohranjanje drstišč rib, litofilnih drstnic (vrst, ki se drstijo na prodiščih). Z odstranjevanjem naplavin iz struge so začasno uničena prodišča, s tem je lahko vpliv na številčnost ribjih populacij v Savinji velik (možna izguba vsaj ene generacije rib).

Odstranjevanje, čiščenje obrežne vegetacije pa pomeni tudi prekinjanje zelenega koridorja za migracijske, kopenske vrste (vidra, netopirji, ptiči) ter pregrevanje vode v času nizkih vodostajev poleti, kar ima pomemben vpliv na vodne organizme. Pretirano krčenje in odstranjevanje lesne obrežne vegetacije ima na vodotoke izrazito negativen vpliv. Vpliv je opisan v poglavju 5.3. Podan je tudi omilitveni ukrep, ki ga je potrebno upoštevati tudi pri ukrepu U10.

Različne ureditve vodotokov pa lahko rezultirajo tudi v ustvarjanju novih erozijskih žarišč nad in pod mestom utrjevanja brežin, za kar so potrebne nove, obsežnejše ureditve brežin.

Obrežni habitati so tudi izredno ranljivi za pojavljanje invazivnih tujerodnih vrst, kar je potrebno upoštevati pri posegih v obrežno zarast in ponovnih zasaditvah.

Usmeritve za zagotavljanje naravi prijaznega urejanja vodotokov vsebujejo tudi obstoječi zakoni in pravilniki, v praksi pa se zakonodaja pogosto ne upošteva.

NZPO II za izvajanje ukrepa U10 vsebuje splošne usmeritve (ki izhajajo iz smernic ZRSVN), katerih upoštevanje lahko pomembno zmanjša negativen vpliv na naravo. Poleg teh usmeritev podajamo še omilitvene ukrepe, ki so že navedeni v Prilogi G NZPO II. Za nekatera izbrana porečja so podani splošni omilitveni ukrepi za nadaljnje načrtovanje vzdrževanja vodotokov, ki izhajajo iz Priloge 3. Ker gre za splošne omilitvene ukrepe bo potrebno v nadaljnjih fazah, v okviru presoj na podrobnejših ravneh, podati ustrezne omilitvene ukrepe za vsa porečja NZPO II.

5.11 Izvajanje rečnega nadzora (U11)

Aktivno, kvalitetno in dovolj pogosto izvajanje rečnega nadzora predstavlja eno izmed ključnih aktivnosti, da se v vsakem trenutku ve kaj se (vsakodnevno) dogaja v celotnem porečju in bi lahko potencialno povečalo poplavno ogroženost. Ker gre za t. i. sistemski ukrep vpliva na naravo ali okolje ne pričakujemo.

5.12 Protipoplavno upravljanje vodnih objektov (U12)

Ukrep predvideva pripravo ustreznih pravil za obratovanje v času visokih voda oz. poplav. Neprimerno protipoplavno upravljanje objektov ima lahko za vodne organizme negativne posledice. Za različnimi pregradami se sčasoma odloži veliko materiala (mulj, prod). Morebiten dvig zapornic na nekaterih hidroelektrarnah na primer lahko povzroči veliko škodo vodnim organizmom in habitatom dolvodno (primer Idrije februar 2016). Negativen vpliv na vodne organizme ima lahko tudi neprimerno upravljanje z zapornicami na pregradah vodotoka za potrebe turizma ali ribolova.

Podan je omilitveni ukrep, ki je že naveden v Prilogi G NZPO II.

5.13 Zagotavljanje finančnih resursov za izvajanje gospodarske javne službe

urejanja voda (U13)

Zadostna višina sredstev in primerna oblika oz. način zagotavljanja sredstev za izvajanje gospodarske javne službe urejanja voda sta ključna za nemoteno, učinkovito in kvalitetno izvajanje aktivnosti gospodarske javne službe, ki zelo prispevajo k zmanjševanju poplavne ogroženosti. Ker gre za t. i. finančni ukrep neposrednega vpliva na okolje in naravo ne pričakujemo.

5.14 Priprava načrtov zaščite in reševanja ob poplavah (U14)

Načrti za zaščito in reševanje ob poplavah morajo zagotavljati možnost takojšnjega ukrepanja, predvsem pri izvajanju nujnih zaščitnih ukrepov in nalog zaščite in reševanja. Načrte zaščite in reševanja je treba redno posodabljeni in redno zagotavljati usklajenost ključnih izvedbenih rešitev s stanjem na terenu. Sami načrti in zaščite in reševanja ne bodo imeli neposrednega vpliva na naravo.

5.15 Napovedovanje poplav (U15)

Napovedovanje poplav sodi med najbolj učinkovite negradbene protipoplavne ukrepe. Sam ukrep ne bo imel vpliva na naravo in okolje.

5.16 Opozarjanje v primeru poplav (U16)

ARSO na podlagi meritev in modelskih napovedi opozarja pred poplavami hudourniških vodotokov, rek, jezer in morja. Vpliv ukrepa je podoben ukrepu U15 in na okolje in naravo ne bo imel neposrednega vpliva.

5.17 Interventno ukrepanje ob poplavah (U17)

Interventni ukrepi ob (po) poplavah v preteklih letih so bili z vidika varstva narave sporni. Tudi v primerih interventnih ukrepov pa »morajo pristojne službe in organi ravnati tako, da čim manj ogrožajo kakovost vode in poškodujejo vodna in priobalna zemljišča, vodno in drugo infrastrukturo, druge vodne objekte in naprave ter v največji možni meri ohranjajo hidromorfološke razmere vodnih in priobalnih zemljišč« (96. člen ZV-1).

Podan je omilitven ukrep, ki je že naveden v Prilogi G NZPO II.

5.18 Ocenjevanje škode in izvajanje sanacij po poplavah (U18)

Ukrep U18 Ocenjevanje škode in izvajanje sanacij po poplavah ima lahko na naravo negativen vpliv, saj gre za ukrep, ki je, vsaj posredno, lahko popolnoma enak ukrepu U7 ali U17. Ukrep je negativen, kadar se zaradi ocene škode izvede sanacija, ki je z vidika narave neustrezna. V takem primeru so opili enaki vplivom opisanih za ukrep U7. Pozitiven vpliv pa je možno pričakovati v primeru, da se po oceni škode odloči o drugačnem tipu sanacije – takem, ki je z vidika narave ustrežnejši, oz. kose po oceni škode namesto sanacije opravi odkup zemljišč in prepustitev vodnih in obvodnih zemljišč nadaljnemu delovanju vode.

Rezultat sanacijskih ukrepov so lahko tudi spremenjene hidromorfološke lastnosti. Posledice spremenjenih hidromorfoloških značilnosti struge so sprememba v sestavi usedlin, fizikalno-kemijskih in biotskih lastnosti vode, kar pomeni pomembno spremembo habitata. Vpliv spremembe hidromorfologije je podrobneje opisan v poglavju 5.6.

Pretirano krčenje in odstranjevanje lesne obrežne vegetacije v okviru sanacijskih sečenj ima na vodotoke lahko negativen vpliv. Vpliv je opisan v poglavju 5.3. Podan je tudi omilitveni ukrep, ki ga je potrebno upoštevati tudi pri ukrepu U18.

Podan je omilitven ukrep.

5.19 Dokumentiranje in analiza poplavnih dogodkov (U19)

Redno ter pravočasno dokumentiranje in analiza hidroloških, meteoroloških in drugih lastnosti poplavnih dogodkov sta pomembna z več vidikov celotnega cikla obvladovanja poplavne ogroženosti. Ukrep ne bo imel vpliva na okolje ali naravo.

5.20 Sistemski, normativni, finančni in drugi ukrepi (U20)

Sistemski, normativni, finančni in drugi ukrepi ne bodo imeli neposrednega vpliva na naravo ali okolje.

5.21 Skupna ocena vpliva ukrepov NZPO II

V spodnji tabeli je podana ocena velikosti razreda vpliva za vse ukrepe NZPO II.

Tabela 8: Ocena velikosti vpliva ukrepov NZPO II

Ukrep NZPO II	Ocena velikosti razreda vpliva
U1 Določevanje in upoštevanje poplavnih območij	A
U2 Identifikacija, vzpostavitev in ohranitev razlivnih površin visokih voda	A – podane so usmeritve
U3 Prilagoditev rabe zemljišč v porečjih	A – podane so usmeritve
U4 Izvajanje hidrološkega in meteorološkega monitoringa	A
U5 Vzpostavitev in vodenje evidenc s področja poplavne ogroženosti	A
U6 Izobraževanje in ozaveščanje o poplavni ogroženosti	B
U7 Načrtovanje in gradnja gradbenih protipoplavnih ukrepov	C - podani so omilitveni ukrepi
U8 Izvajanje individualnih (samozaščitnih) protipoplavnih ukrepov	C - podani so omilitveni ukrepi
U9 Redno preverjanje učinkovitosti obstoječih (gradbenih) protipoplavnih ureditev	B
U10 Redno vzdrževanje vodotokov, vodnih objektov ter vodnih in priobalnih zemljišč	C- podani so omilitveni ukrepi
U11 Izvajanje rečnega nadzora	A
U12 Protipoplavno upravljanje vodnih objektov	C- podani so omilitveni ukrepi
U13 Zagotavljanje finančnih resursov za izvajanje gospodarske javne službe urejanja voda	B
U14 Priprava načrtov zaščite in reševanja ob poplavah	A
U15 Napovedovanje poplav	A
U16 Opozarjanje v primeru poplav	A
U17 Interventno ukrepanje ob poplavah	C- podani so omilitveni ukrepi
U18 Ocenjevanje škode in izvajanje sanacij po poplavah	C- podani so omilitveni ukrepi
U19 Dokumentiranje in analiza poplavnih dogodkov	B
U20 Sistemski, normativni, finančni in drugi ukrepi	B

V nadaljevanju podajamo strokovne ocene vplivov na skupine vrst in habitatnih tipov, ter strokovne ocene za ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatnih tipov.

Tabela 9: Pregled možnih vplivov ukrepov NZPO II na ključne skupine živalskih in rastlinskih vrst in habitatnih tipov

Naziv	Možni vplivi ukrepov NZPO II	Ocena vplivov in omilitveni ukrepi
Mehkužci	Sladkovodni mehkužci so trenutno ena najbolj ogroženih skupin. Ogroža jih fizično poseganje v njihove habitate in zmanjševanje pestrosti različnih vodnih in močvirnih habitatov (mrtvice, tolmun, makrofiti,...). Na mehkužce imajo lahko vpliv vsi zgoraj obravnavani posegi. Negativni vpliv ima lahko predvsem ukrep U7, v kolikor bi pomenil manjšanje habitatov mehkužcev neposredno ali posredno. Ukrepi, ki večajo pretok in s tem krajšajo čas zadrževanja vode v vodotoku lahko krčijo površine mokrotnih kopenskih habitatov.	Ocena C - podani so omilitveni ukrepi
Členonožci: Raki, hrošči, kačji pastirji in metulji	Ukrepi NZPO II lahko vplivajo na naslednje členonožce: rake, hrošče, kačje pastirje in metulje. Navadnega in primorskega koščaka ogrožajo regulacije, ovire na vodotokih in spremembe v hidrologiji. Na vodo sta vezana dva hrošča: ovratniški plavač in močvirski krešič. Oba ogrožajo predvsem regulacije in onesnaževanje ter evtrofikacija in s tem izguba primernih habitatov. Ob vodotokih v starih vrbah se pojavlja tudi puščavnik, ki ga ogroža njegova nemobilnost in vezanost na habitate - drevesa, ki jih človek s posegi odstranjuje. NZPO II bi lahko na kačje pastirje in metulje vplival predvsem preko posegov, ki zmanjšujejo poplavne in mokrotne površine, na katere so vezane nekatere vrste metuljev in kačji pastirji.	Ocena C - podani so omilitveni ukrepi
Ribe in piškurji	Ukrepi NZPO II lahko neposredno in posredno vplivajo na ribe in piškurje. Sladkovodne ribe so močno ogrožena skupina, tudi zaradi izgube habitatov. Z gradbenimi posegi in vzdrževanjem lahko pride do posegov na drstišča rib, manjšanja pestrosti vodnih habitatov in sprememb v kemijskem in biološkem stanju voda. Neustrezno umeščanje vodne infrastrukture lahko prekine povezljivost vodnih habitatov in vodi v upadanje fitnesa ribjih populacij.	Ocena C - podani so omilitveni ukrepi
Dvoživke	NZPO II ima lahko na dvoživke vpliv preko izgube primerne kopenskega habitata. Z zmanjševanjem poplavnih površin se lahko zmanjšuje življenjski prostor dvoživk. Negativen vpliv na dvoživke lahko povzroči tudi prekomerno odstranjevanje obvodne vegetacije v sklopu vzdrževanj.	Ocena C - podani so omilitveni ukrepi
Plazilci	Med plazilci bi lahko pričakovali vpliv NZPO II predvsem na močvirsko sklednico. Močvirsko sklednico ogroža fragmentacija habitata, ki se dogaja tudi zaradi regulacij vodotokov. Z regulacijami, ki zmanjšujejo pestrost habitatov močvirska sklednica izgublja primerne habitate.	Ocena C - podani so omilitveni ukrepi
Ptice	Ptice so od vod in njihovega delovanja odvisne na različne načine. Nekatere ptice odvisne od točno določenih habitatov, ki jih ustvarjajo reke s svojim delovanjem npr. prodišča, plitvine (pobrežniki) in erodirani bregovi (breguljka, vodomec). Tudi poplavna območja so z izjemno bogata s pticami. NZPO II ima lahko na ptice velik vpliv predvsem preko vzdrževanja in gradbenih protipoplavnih ukrepov. Vzdrževanje lahko pomeni manjšanje habitatov kot so prodišča, plitvine in erodirani rečni bregovi. Lahko pa vodi tudi v odstranjevanje obrežne vegetacije, ki je za ptice izrednega pomena. Ukrepi, ki zmanjšujejo poplavne površine lahko zmanjšujejo habitate kvalifikacijskih vrst ptic. Vzpostavljanje in ohranjanje poplavnih površin, kot ukrepa NZPO II pa imata na ptice pozitiven vpliv.	Ocena C - podani so omilitveni ukrepi
Sesalci	NZPO II lahko med sesalci vpliva predvsem na vidro in bobra. Obe vrsti sta vezani na vodo. Z regulacijami prihaja do zmanjšanja pestrosti habitatov vidre in bobra, kar posledično pomeni njuno ogrožanje. Poleg tega lahko v sklopu vzdrževanja prihaja do večjih ali manjših krčitev obvodne vegetacije kar lahko izredno negativno vpliva na obe vrsti.	Ocena C - podani so omilitveni ukrepi
Praprotnice in semenke	Vodne in močvirne rastline ogroža izguba habitata. Ukrepi NZPO II bi lahko spremenili habitat v tolikšni meri, da razmere nebi bile več ugodne za rast	Ocena C - podani so omilitveni ukrepi

Dodatek za Okoljsko poročilo za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti II

	makrofitov. Z poseganji na poplavna območja in zmanjševanje poplavnih površin lahko pride do večje izgube površin habitatov močvirnih rastlin.	
Obalni in priobalni habitatni tipi	Vse habitatne tipe ogrožajo posegi nanje in s tem manjšanje njihovih površin. Ukrepi NZPO II pa imajo lahko na habitatne tipe tudi posredni vpliv, saj spremembe v hidrologiji na račun regulacij vplivajo na habitatne tipe na širšem območju in ne le na površini posega. Spremembe v kemijskem in ekološkem stanju voda, do katerega pride v manjši ali večji meri ob izvedbi regulacij, lahko močno spremenijo razmere in strukture znotraj habitatnih tipov. Regulacije lahko posredno vplivajo na kopenske habitatne tipe, ki so odvisna od nihanja talne in površinske vode ter vodnega režima v porečju. Vsi navedeni habitatni tipi so zelo ranljivi tudi zaradi svoje razmeroma majhne površine. Ukrepa vzpostavljanja in ohranjanja razlivnih površin pa imata po drugi strani na ogrožene habitatne tipe pozitiven vpliv.	Ocena C - podani so omilitveni ukrepi
Sladke celinske vode		
Barja in močvirja		

Ker je NZPO II razdeljen na manj »porečnih« NZPO-jev, smo opravili pregled načrtovanih ukrepov kot izhajajo iz NZPO in stanja na porečjih, ki se nahaja v **Prilogi D3**. Namen tega pregleda je bila identifikacija specifične problematike porečij in možnost opredelitve boj usmerjenih omilitvenih ukrepov za izvajanje NZPO II na posameznih porečjih. Z vidika čim boljše ocene vplivov izvajanja NZPO II bi bila v prihodnosti nujno potrebna izdelava manjših in bolj celovitih Načrtov zmanjševanja poplavne ogroženosti po porečjih, kjer bi bili zajeti vsi gradbeni in negradbeni protipoplavni ukrepi, kot tudi modelske napovedi poplav. Pri izdelavi porečnih NZPO-jev bi se moralo upoštevati prostorsko načrtovanje bodisi na ravni države, bodisi na ravni občine. Protipoplavni ukrepi v prihodnosti ne smejo biti orodje za širitev pozidave na poplavna območja. Reševanje poplavne problematike tudi ne more biti omejena na meje posamezne občine, saj se ne celovito naslavljanje poplavne problematike in prostorskega načrtovanja odraža v trenutnih okoljskih problemih.

Vpliv izvajanja ukrepov, ki jih predvideva NZPO II, na naravo ocenjujemo kot: nebitven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C).

5.22 Omilitveni ukrepi

Ukrep	Omilitveni ukrepi
Identifikacija, vzpostavitev in ohranitev razlivnih površin visokih voda (U2)	Pri določevanju razlivnih površin je treba v čim večji meri upoštevati tudi sinergije z naravovarstvenimi cilji na tistem območju.
Prilagoditev rabe zemljišč v porečjih (U3)	Na Natura 2000 območjih in na preostalih območjih z naravovarstveno vsebino naj se ukrep v čim večji meri izvaja v skladu z naravovarstvenimi cilji. Na vodotokih, kjer zaradi poplav ni ogrožena poselitev ali gospodarska infrastruktura je potrebno rabo priobalnih zemljišč izvajati na način, da se lesne obrežne zarasti ne odstranjuje prekomerno. Zagotavljati je treba selektivno odstranjevanje odmrle, poškodovane in odvečne zarasti z brežin in priobalnega zemljišča, zlasti zarasti, ki sega v strugo potoka, golosekov ni dovoljeno izvajati (morebitnih večjih dreves, če se nahajajo ob vodotoku se ne sme posekati). V priobalnem pasu vodotoka, ki predstavlja 5 m pas od zgornjega roba brežine potoka, je treba ohranjati nepretrgano drevesno in grmovno zarast.
Načrtovanje in gradnja gradbenih protipoplavnih ukrepov (U7)	Na območjih z naravovarstvenimi vsebinami naj se gradbeni protipoplavni ukrepi načrtujejo na način, da se zagotovi največja možna skrb za obstoječe habitate in vrste. Umeščanje novih gradbenih protipoplavnih ukrepov naj se načrtuje celovito, upoštevajo naj se celotna porečja vodotokov. Pri načrtovanju naj se upoštevajo vsi izvedeni in načrtovani ukrepi (lokalna raven). Na naravovarstveno pomembnih območjih, kjer je izvedenih že več protipoplavnih ukrepov ali pa se ti načrtujejo, naj se posebna pozornost nameni obstoječi problematiki, novi ukrepi naj stanja ne poslabšujejo oz. naj ga izboljšujejo.

Dodatek za Okoljsko poročilo za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti II

	<p>Gradbeni protipoplavni ukrepi na območjih z naravovarstveno vsebino naj bodo v čim večji meri izvedeni na način:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da ne bo vplivov na kakovost vode, - da ne bo prekinjena povezljivost vodotokov, habitatov in območij Natura 2000, - da ne bo negativnih vplivov na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe, - da se lastnosti narave, zaradi katerih so bila določena območja opredeljena kot naravne vrednote ne bodo slabšale, - da ne bo negativnih vplivov na cilje zavarovanih območij - da se ohranja prehodnost po toku vodotoka in med glavnim vodotokom in njegovimi pritoki. <p>Ukrepe naj se načrtuje na način, da se hkrati izboljša stanje vodotoka, kjer je to mogoče. Prednost pred togimi tehničnimi pristopi naj imajo tam, kjer je to upravičeno, pristopi, ki ohranjajo rečno dinamiko, vodni prostor in elemente vodotoka, pomembne za njegovo dobro ekološko stanje: prodišča, obvodno vegetacijo, ipd. Prednostno naj se uporabljajo sonaravni, lokalno značilni materiali. Pri umeščanju suhih zadrževalnikov v prostor naj se izven obdobja visokih voda ohranja obstoječa hidrologija območja. V primeru gradnje nasipov, naj vzdolžni potek nasipa poteka čim bliže zunanje roba obstoječih poplavnih površin in v zadostni odmaknjenosti od vodotoka. Visokovodne nasipe naj se umesti na način, da se ohrani naravovarstveno pomembna območja, ki so odvisna od vode, v poplavnem območju oziroma na vodni strani nasipov. V primeru rekonstrukcij ali odstranjevanju obstoječih protipoplavnih objektov se naj prouči in preveri možnost hkratnega izboljšanja habitatnih vodnih vrst.</p> <p>Pri časovnem okvirju poseganja v vodotok je treba upoštevati naravovarstvene cilje.</p>
<p>Izvajanje individualnih (samozaščitnih) protipoplavnih ukrepov (U8)</p>	<p>Individualni ukrepi naj se ne izvajajo na način da se poslabšuje ali manjša življenjski prostor ogroženih vrst in habitatnih tipov.</p>
<p>Redno vzdrževanje vodotokov, vodnih objektov ter vodnih in priobalnih zemljišč (U10)</p>	<p>Pri pripravi letnih programov za izvajanje obveznih državnih gospodarskih javnih služb na področju urejanja voda je treba pridobiti usmeritve oz. smernice s področja ohranjanja narave. Na odsekih vodotokov, kjer dela niso nujno potrebna, naj se te v čim večji meri ohranja v naravnem stanju. Posegi v okviru vzdrževalnih del naj se izvajajo sonaravno, kjer je to izvedljivo, na npr. naslednje načine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na vodotokih kjer je, zaradi odstranitve lesne obrežne vegetacije, prisotna močna bočna erozija, naj se to obnovi. Predlagamo metodo obnove obrežne zarasti z zabijanjem živih vrbovih pilotov v več vrstah vzdolž brežine. - Za preprečitev širjenja erozijskih zajed naj se namesto vzdolžnih kamnometov uporablja odbijače in erodirane brežine zasadi s sklenjenim pasom lesne vegetacije, ki dolgoročno prevzame nalogo stabilizacije brežine. - Na rečnih odsekih, kjer so prisotna obrežna zavarovanja in druge vodne zgradbe, naj se s skalnimi samicami, otoki, tolmoni ohranja strukturirana struga vodotoka in zadosten volumen vode. - Umeščanje novih ali obnova vodnih zgradb in obrežnih zavarovanj naj se izvede na način, ki ohranja nivo struge in znana drstišča rib. - Pri izvajanju del je treba izvajati ukrepe za preprečitev širjenja tujerodnih vrst (glej smernice DRSV za invazivke) - Izvedba novih ali sanacija obstoječih prodnih zadrževalnikov se izvede na način, ki omogoča selektivno prepuščanje voda. - Prodni material naj se praviloma ne odvzema iz struge, temveč se ga prerazporedi znotraj struge na območja s trendom poglobljanja oziroma na erozijska območja na način, da se vsaj delno ohranja naravna prodonosnost - Kjer je smiselno in potrebno naj se mestoma ohranjajo erodirane brežine (zaradi obnove in vzdrževanja habitata vodomca, breguljke ali čebelarja). - Dela naj se izvaja na način, da se v času izvedbe del ohranja prehodnost vodotoka za vodne organizme

Dodatek za Okoljsko poročilo za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti II

	<ul style="list-style-type: none"> - Čas poseganja v vodotoke naj se ustrezno prilagodi. - Na območjih, kjer so prisotne zavarovane vrste rakov priporočamo, da se posegi izvajajo v juliju in avgustu, ko so raki aktivni, njihov odlov pa enostaven. - Uporabi naj se naravni, lokalno značilni material (les, kamen, ...) - Izbere naj se profil struge, ki ohranja njegovo vodnatost in hkrati zagotavlja poplavno varnost (npr. terasasta izvedba brežine) - Kjer je mogoče naj se ohranja meandriranje vodotokov ali naj se zagotavlja razgibanost vodnega toka znotraj regulirane struge - Pri izvedbi novih vodnih pregrad (prodni zadrževalniki ipd.) ali obnovi obstoječih naj se na ustrezen način zagotovi prehodnost za ribe - Ohranja ali oblikuje naj se skrivališča za ribe (odprtine v kamnometu, skalometu, jezbicah, pod obrežno vegetacijo) - Obrežna vegetacija naj se sklenjena ohranja vsaj enoobrežno, na dolžini vsaj 300m, po posegih se vegetacijo nadomešča izključno z avtohtonimi vrstami. - Zasebna kmetijska zemljišča, ki so ogrožena zaradi rečne bočne erozije naj se na območjih z naravovarstvenim statusom, če je to potrebno, prednostno odkupijo ali zamenjajo z drugimi zemljišči, ki so že v lasti Republike Slovenije - Pri načrtih vodnogospodarskih del je potrebno upoštevati obstoječo problematiko (npr. pretirano odstranjevanje obvodne vegetacije, nedovoljeni odvzemi proda, ...) - Na vodotokih naj se ne izvajajo ukrepi, ki bi lahko poslabšali njihovo stanje oz. oslabili samočistilno sposobnost vodotoka <p>Območja vodotokov za prečnimi pregradami je potrebno redno čistiti in vzdrževati (odstranjevanje proda, mulja, plavja, ...). V različnih zadrževalnikih je potrebno posebno pozornost nameniti pojavu (invazivnih) tujerodnih vrst in te redno odstranjevati.</p> <p>Na vodotokih, kjer zaradi poplav ni ogrožena poselitev ali gospodarska infrastruktura je potrebno rabo priobalnih zemljišč izvajati na način, da se lesne obrežne zarasti ne odstranjuje prekomerno. Zagotavljati je treba selektivno odstranjevanje odmrle, poškodovane in odvečne zarasti z brežin in priobalnega zemljišča, zlasti zarasti, ki sega v strugo potoka, golosekov ni dovoljeno izvajati (morebitnih večjih dreves, če se nahajajo ob vodotoku se ne sme posekati). V priobalnem pasu vodotoka, ki predstavlja 5 m pas od zgornjega roba brežine potoka, je treba ohranjati nepretrgano drevesno in grmovno zarast.</p>
<p>Protipoplavno upravljanje vodnih objektov (U12)</p>	<p>Pri pripravi pravilnikov obratovanja v času poplav, za naravovarstveno pomembne vodotoke, naj pripravljavec preverja svoje rešitve tudi s cilji na področjih ohranjanja narave in ribištva. Reguliranje pretoka na pregradah naj bo prvenstveno namenjeno zadrževanju poplavnega vala.</p>
<p>Interventno ukrepanje ob poplavah (U17)</p>	<p>V primerih izvajanja gradbenih interventnih del na vodotokih je, kadar je to z vidika preprečevanja naravnih nesreč in ogrožanja prebivalstva časovno mogoče, treba upoštevati tudi cilje s področij varstva okolja, ohranjanja narave, ribištva, varovanja kulturne dediščine in drugih.</p>
<p>Ocenjevanje škode in izvajanje sanacij po poplavah (U18)</p>	<p>Pri ocenah škod po poplavah naj se, na ustreznih kmetijskih zemljiščih, namesto sanacije preuči možnost odkupa zemljišč.</p> <p>Pri ukrepu U18 je potrebno upoštevati tudi vse ukrepe podane za U10:</p> <p>Na odsekih vodotokov, kjer dela niso nujno potrebna, naj se te v čim večji meri ohranja v naravnem stanju. Posegi v okviru vzdrževalnih del naj se izvajajo sonaravno, kjer je to izvedljivo, na npr. naslednje načine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na vodotokih kjer je, zaradi odstranitve lesne obrežne vegetacije, prisotna močna bočna erozija, naj se to obnovi. Predlagamo metodo obnove obrežne zarasti z zabijanjem živih vrbovih pilotov v več vrstah vzdolž brežine. - Za preprečitev širjenja erozijskih zajed naj se namesto vzdolžnih kamnometov uporablja odbijače in erodirane brežine zasadi s sklenjenim pasom lesne vegetacije, ki dolgoročno prevzame nalogo stabilizacije brežine. - Na rečnih odsekih, kjer so prisotna obrežna zavarovanja in druge vodne zgradbe, naj se s skalnimi samicami, otoki, tolmuni ohranja strukturirana struga vodotoka in zadosten volumen vode.

	<ul style="list-style-type: none"> - Umeščanje novih ali obnova vodnih zgradb in obrežnih zavarovanj naj se izvede na način, ki ohranja nivo struge in znana drstišča rib. - Pri izvajanju del je treba izvajati ukrepe za preprečitev širjenja tujerodnih vrst (glej smernice DRSV za invazivke) - Izvedba novih ali sanacija obstoječih prodnih zadrževalnikov se izvede na način, ki omogoča selektivno prepuščanje proda. - Prodni material naj se praviloma ne odvzema iz struge, temveč se ga prerazporedi znotraj struge na območja s trendom poglobljanja oziroma na erozijska območja na način, da se vsaj delno ohranja naravna prodonosnost - Kjer je smiselno in potrebno naj se mestoma ohranjajo erodirane brežine (zaradi obnove in vzdrževanja habitata vodomca, breguljke ali čebelarja). - Dela naj se izvaja na način, da se v času izvedbe del ohranja prehodnost vodotoka za vodne organizme - Čas poseganja v vodotoke naj se ustrezno prilagodi. - Na območjih, kjer so prisotne zavarovane vrste rakov priporočamo, da se posegi izvajajo v juliju in avgustu, ko so raki aktivni, njihov odlov pa enostaven. - Uporabi naj se naravni, lokalno značilni material (les, kamen, ...) - Izbere naj se profil struge, ki ohranja njegovo vodnatost in hkrati zagotavlja poplavno varnost (npr. terasasta izvedba brežine) - Kjer je mogoče naj se ohranja meandriranje vodotokov ali naj se zagotavlja razgibanost vodnega toka znotraj regulirane struge - Pri izvedbi novih vodnih pregrad (prodni zadrževalniki ipd.) ali obnovi obstoječih naj se na ustrezen način zagotovi prehodnost za ribe - Ohranja ali oblikuje naj se skrivališča za ribe (odprtine v kamnometu, skalometu, jezbicah, pod obrežno vegetacijo) - Obrežna vegetacija naj se sklenjena ohranja vsaj enoobrežno, na dolžini vsaj 300m, po posegih se vegetacijo nadomešča izključno z avtohtonimi vrstami. - Zasebna kmetijska zemljišča, ki so ogrožena zaradi rečne bočne erozije naj se na območjih z naravovarstvenim statusom, če je to potrebno, prednostno odkupijo ali zamenjajo z drugimi zemljišči, ki so že v lasti Republike Slovenije - Pri načrtih vodnogospodarskih del je potrebno upoštevati obstoječo problematiko (npr. pretirano odstranjevanje obvodne vegetacije, nedovoljeni odvzemi proda, ...) - Na vodotokih naj se ne izvajajo ukrepi, ki bi lahko poslabšali njihovo stanje oz. oslabili samočistilno sposobnost vodotoka <p>Območja vodotokov za prečnimi pregradami je potrebno redno čistiti in vzdrževati (odstranjevanje proda, mulja, plavja, ...). V različnih zadrževalnikih je potrebno posebno pozornost nameniti pojavu (invazivnih) tujerodnih vrst in te redno odstranjevati.</p> <p>Na vodotokih, kjer zaradi poplav ni ogrožena poselitev ali gospodarska infrastruktura je potrebno rabo priobalnih zemljišč izvajati na način, da se lesne obrežne zarasti ne odstranjuje prekomerno. Zagotavljati je treba selektivno odstranjevanje odmrle, poškodovane in odvečne zarasti z brežin in priobalnega zemljišča, zlasti zarasti, ki sega v strugo potoka, golosekov ni dovoljeno izvajati (morebitnih večjih dreves, če se nahajajo ob vodotoku se ne sme posekati). V priobalnem pasu vodotoka, ki predstavlja 5 m pas od zgornjega roba brežine potoka, je treba ohranjati nepretrgano drevesno in grmovno zarast</p>
--	---

5.23 Alternativne rešitve

Uredba o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe programov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05) določa, da se v presoji opiše alternativne rešitve za programe, načrte ali plane ter vrednotenje posameznih alternativ. **Ugotavljamo, da Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti 2022 – 2027 (osnutek) ne predvideva alternativnih rešitev ter da v fazi priprave vsebine niso bile pripravljene v obliki različnih primerljivih variant (npr. z različnimi razvojnimi koncepti).**

Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti (NZPO II) je izdelan na podlagi Direktiva 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti oz. t. i. poplavna direktiva. Slednja je bila pripravljena in uveljavljena z namenom, da se znotraj območja Evropske skupnosti vzpostavi skupen oz. enoten okvir za oceno in obvladovanje poplavne ogroženosti, pri tem pa se predvsem upošteva oz. sledi cilju zmanjševanja škodljivih posledic poplav na zdravje ljudi, gospodarstvo, kulturno dediščino in okolje.

Obvladovanje poplavne ogroženosti je izredno pomemben segment upravljanja z vodami, ki ob upoštevanju dejstva, da se poplav ne da v celoti preprečiti oz. biti pred njimi popolnoma varen. Vključuje aktivnosti, ki pripomorejo k zmanjšanju verjetnosti nastopa poplav in k zmanjšanju morebitnih posledic v primeru nastopa poplav. Poplavna direktiva tako predvsem določa aktivnosti, ki jih morajo države članice izvajati, da bi lahko bolj učinkovito obvladovale poplavno ogroženost v okviru pretežno nacionalnih in tudi čezmejnih porečij. Z namenom obvladovanja oz. zmanjševanja poplavne ogroženosti na območjih pomembnega vpliva poplav (OPVP) v okviru porečij morajo države članice pripraviti Načrt za obvladovanje oz. zmanjševanje poplavne ogroženosti, v katerem na podlagi načel analize strokov in koristi, načela solidarnosti in načela vključevanja sodelovanja javnosti do določene stopnje že določijo in predvidijo ukrepe, s katerimi bi se ugotovljena poplavna ogroženost zmanjšala.

Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti temelji na dejstvu, da je treba v okviru porečij z ukrepanjem nasloviti poplavno ogroženost na identificiranih 86 območjih pomembnega vpliva poplav. V okviru NZPO II so bila tako območja pomembnega vpliva poplav grupirana v 18 porečij, za katere se samostojno izdelata 18 t. i. porečnih načrtov zmanjševanja poplavne ogroženosti. Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti tako predstavlja skupek 18 porečnih NZPOjev, ki vključujejo vseh 86 identificiranih območij pomembnega vpliva poplav. V okviru Povodja Donave se tako nahajajo naslednjih 15 izmed 18 porečij, in sicer, Zgornja Sava, Sora, Ljubljanska Sava, Ljubljana z Gradaščico, Kamniška Bistrica, Srednja Sava, Savinja, Krka, Sotla, Zgornja Kolpa, Mejna Drava z Mežo in Mislinjo, Mariborsko-Ptujska Drava, Dravinja, Slovenska Mura in Ledava. V okviru Povodja Jadranskih rek pa se nahaja 3 izmed 18 porečij, in sicer, porečja Idrijce, Vipave in Obale.

Dejstvo, da v dokumentu niso obravnavane alternativne rešitve za predlaganih 20 protipoplavni ukrepov, ki se jih z izvedbo NZPO II načrtuje in ki med drugim vključujejo tudi cilje doseganja dobrega stanja posameznih sestavin okolja, je posledica načina priprave dokumenta – njegovega sprotnega usklajevanja. NZPO II se je v procesu nastajanja usklajevalo z vsemi deležniki, katerih se predlagani protipoplavni ukrepi posredno ali neposredno tičejo. Večina strokovnih podlag in analiz kot strokovne podpore izvajanju EU poplavne direktive v RS je javno dostopnih in objavljenih v okviru spletnega portala eVode¹. Enako so vsi ključni dokumenti procesa izvajanja EU poplavne direktive v Sloveniji predstavljeni na spletnem naslovu MOP².

Alternativni ukrepi za pripravo NZPO II niso bili podani, saj so se ohranili vsi protipoplavni ukrepi, ki so se izvajali v preteklem programskem obdobju 2016 – 2021 in so bili usklajeni z vseh ključnih vidikov, tako okoljskega kot tudi finančnega, systemskega in organizacijskega. Z NZPO II predlagani ukrepi zmanjševanja poplavne ogroženosti tako predstavljajo predlog ukrepov, s katerimi se strinjajo vsi ključni deležniki.

¹ http://evode.arso.gov.si/direktive/FD_tabela.htm

² [Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti | GOV.SI](#)

Glavni cilj pripravljavca NZPO II je dokument, ki bo celovito naslavljal vse ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti znotraj OPVP in bo hkrati zadostil tako razvojnim kot varstvenim vidikom uresničevanja ciljev poplavne direktive. Za doseg uravnoteženega dokumenta je pripravljavec z vključevanjem različnih deležnikov in skozi optimizacijski postopek skušal oblikovati takšen načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti, ki bo v čim večji možni meri zadostila vsem sektorskim strategijam, razvojnim programom, politikam in načrtom.

Ničelna varianta, to je da se NZPO II v vsebini, kot je predlagana, ne bi izvajal, ni mogoča, saj je star Načrt z letom 2021 prenehal veljati. Obravnava ničelne variante bi bila torej povsem nesmiselna (sama sebi namen).

Iz zgoraj navedenih razlogov vrednotenje primernosti alternativ glede na uresničevanje okoljskih ciljev ni mogoče.

Opomba:

V Okoljskem poročilu za Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti (IPSUM d.o.o., februar 2017, dopolnitev april 2017 in maj 2017) so bile kot alternativne variante izvedbe NZPO vrednotene:

- ničelna varianta (varianta 0)
- izvedba NZPO zgolj z negradbenimi ukrepi (varianta 1) ter
- izvedba NZPO z negradbenimi in gradbenimi ukrepi (varianta 2)

Izvedlo se je vrednotenje navedenih variant izvedbe NZPO z vidika doseganja okoljskih ciljev za posamezne dele okolja, pri čemer je bila upoštevana lestvica, na kateri so variante opredeljene kot neprimerna (5) do zelo primerna (1). Podana je bila skupna ocena primernosti posamezne variante na podlagi vseh opredeljenih ocen. Ugotovljeno je bilo, da je glede na izbrane okoljske cilje za posamezne dele okolja, okoljsko najbolj sprejemljiva varianta 2, to je izvedba NZPO z vsebovanimi negradbenimi ter gradbenimi ukrepi, kot celovit nabor ukrepov zmanjševanja poplavne nevarnosti in poplavne ogroženosti. Enaki ukrepi so vsebovani tudi v NZPO II.

5.24 NAVEDBA MOREBITNIH NAČRTOVANIH ALI OBRAVNAVANIH POBUD ZA OHRANJANJE NARAVE

Predlagana zavarovana območja narave:

- obrežno mokrišče pri Sv. Nikolaju v Ankaranu,
- Krajinski park Dragonja in
- Krajinski park Kraški rob
- Regijski park Kamniško-Savinjske Alpe,
- Regijski park Pohorje.

6. PODLAGE ZA IZDELAVO DODATKA ZA PRESOJO SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV NA VAROVANA OBMOČJA

6.1 ZAKONODAJA

- Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst (Direktiva o habitatih) (UL L št. 206 z dne 22. 7. 1992)
- Direktiva Sveta 2009/147/ES z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prostoživečih ptic (Direktiva o pticah) (UL L št. 20 z dne 26. 1. 2010)
- Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS. 77/16)
- Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/04 – UPB, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (Ur. l. RS – Mednarodne pogodbe, št. 17/99)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu selitvenih vrst prosto živečih živali (Ur. l. RS – Mednarodne pogodbe, št. 18/98, 27/99)
- Zakon o spominskem parku Trebče (Ur. l. SRS, št. 1/81, 42/86, Ur. l. RS, št. 8/90, 110/02 – ZGO-1, 119/02 – ZON-A)
- Zakon o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 39/06 – UPB, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE, 158/20)
- Zakon o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20)
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS 48/04, 33/13, 99/13, 47/18)
- Uredba o habitatnih tipih (Ur. l. RS 112/03, 36/09, 33/13)
- Uredba o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov in izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05)
- Uredba o Načrtu upravljanja Krajinskega parka Goričko za obdobje 2021–2025 (Ur. l. RS, št. 91/21)
- Uredba o Načrtu upravljanja Krajinskega parka Sečoveljske soline za obdobje 2011–2021 (Ur. l. RS, št. 53/11)
- Uredba o Načrtu upravljanja Krajinskega parka Strunjan za obdobje 2018–2027 (Ur. l. RS, št. 13/19)
- Uredba o Načrtu upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok za obdobje 2015–2024 (Ur. l. RS, št. 102/15)
- Uredba o Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016–2025 (Ur. l. RS, št. 34/16)
- Uredba o Krajinskem parku Kolpa (Ur. l. RS, št. 85/06, 46/14 – ZON-C, 54/18)
- Uredba o Krajinskem parku Ljubljansko barje (Ur. l. RS, št. 112/08, 46/14 – ZON-C)
- Uredba o Krajinskem parku Radensko polje (Ur. l. RS, št. 104/11, 80/18)
- Uredba o Naravnem rezervatu Zelenci (Ur. l. RS, št. 53/13)
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16, 47/18)
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05,

- 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 191/20)
- Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Ur. l. RS, št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17)
 - Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09, 15/14)
 - Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16, 62/19)
 - Uredba o zvrsteh naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 52/02, 67/03)
 - Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19)
 - Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11)
 - Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS 82/02, 42/10)
 - Programu upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015 – 2020 ; Vlada je tako na 47. redni seji, 7. januarja 2021, obravnavala in sprejela Sklep o podaljšanju uporabe podrobnih varstvenih ciljev in ukrepov za njihovo doseganje, ki so določeni v Operativnem programu – Programu upravljanja območij Natura 2000 (2015-2020) do sprejema novega programa upravljanja v letu 2022. <http://www.natura2000.si/natura-2000/life-upravljanje/program-upravljanja/> (dostop: 17. 8. 2021)

6.2 VIRI

- ec.europa.eu/environment/water/flood.../flooding_bestpractice
- kazalci.arso.gov.si/
- kpv.arso.gov.si/
- <http://www.naravovarstveni-atlas.si/nvajavni/>
- <http://gis.arso.gov.si/evode/>
- www.natura2000.gov.si/
- Anonymus, 2016: EEA Report, Flood risks and environmental vulnerability, European Environment Agency, 2016
- Bric, B., Čarf, M., 2015: Ogroženost alpskih vodotokov v Ribič, glasilo slovenskega ribištva. 2015, LXXIV
- Hacin, J., 2004: Opredelitev vodnega režima v bodočem Krajinskem parku Ljubljansko Barje. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, 2004
- Juran, V., Kaligarič, S., Naglič, M., Vrček, D., 2009: Naravovarstvene smernice za načrta upravljanja voda. Mišičev vodarski dan 2009
- Kolman, G., 2014: Ribe in vzdolžna povezanost vodotokov na porečju Sore. Magistrsko delo. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo. (mentor Mikoš, M., somentor Urbančič, G.): 119 str.
- Kus Veenvliet J., 2012. Analiza doseganja ciljev Strategije ohranjanja biotske raznovrstnosti v Sloveniji. Končno poročilo.
- MOP, Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti, Predlog ver. 1.04 – december 2015
- MOP, Osutek Načrta upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja za obdobje 2015-2021
- Naglič, M., Juran, V. 2008: Pregradni objekti na porečju reke Sore – vpliv na migracijo rib in ekološko sprejemljiv pretok. Varstvo narave, 2008
- Note by DG Environment. Towards Better Environmental Options for Flood risk management. DG ENV D.1 (2011) 236452

- Petrinec, V., Kovačič, A., Juvan, S., 2013: Monitoring učinkov vodnogospodarskih vzdrževalnih del na stanje habitatnih tipov na območju Natura 2000 Drava med Malečnikom in Duplekom. 24. Mišičev vodarski dan 2013
- Polunin, N. V. C., 2008: Aquatic Ecosystem. Trends and Global Prospects. Cambridge University Press, 2008
- Povž, M., Slameršek, A., 2016: Ribe v reki Muri. BioBlitz na Muri 2016
- Program upravljanja rib v celinskih vodar Republike Slovenije za obdobje do leta 2021, sprejela Vlada RS dec. 2015
- Šumer, S., Povž, M., Brilly M, 2004: Vpliv regulacije na ribe reke Glinščice. Mišičev vodarski dan 2004
- Zabric, D. et al., 2010: Problematika sanacijskih in vzdrževalnih del na vodotokih s stališča Zavoda za ribištvo Slovenije. Mišičev vodarski dan 2010
- ZRSVN, 2013. Poročanje po 17. členu Direktive o habitatih.
- ZRSVN, 2019. Poročanje po 17. členu Direktive o habitatih.